

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 7.6.2018
COM(2018) 441 final

2018/0231 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2018) 294 final} - {SWD(2018) 320 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi in cilji

Evropska komisija je 2. maja 2018 predlagala večletni finančni okvir Unije za obdobje 2021–2027¹. Med drugim je predlagala nov program za enotni trg. Ta program bo prispeval k doseganju ciljev iz političnega sporočila, ki spremlja predlog večletnega finančnega okvira². K temu bo prispeval s krepitvijo upravljanja notranjega trga, podpiranjem konkurenčnosti industrije in zlasti mikro, malih in srednjih podjetij (v nadaljnjem besedilu: MSP), spodbujanjem zdravja ljudi, živali in rastlin ter dobrobiti živali ter z vzpostavitvijo okvira za financiranje evropske statistike. Predlog³ predvideva dodelitev proračunskih sredstev v znesku 4 089 milijonov EUR. Poleg tega bo k ciljem te uredbe znatno prispevalo 2 000 milijonov EUR, dodeljenih v okviru sklada InvestEU, zlasti njegovega sklopa za mala in srednja podjetja.

Notranji trg je temelj Unije. Od svojega začetka izrazito prispeva k rasti, konkurenčnosti in zaposlovanju. Notranji trg je pomagal ustvariti delovna mesta in potrošnikom omogočil večjo izbiro po nižjih cenah. Še vedno je gonilo za izgradnjo močnejšega, bolj uravnoteženega in pravičnejšega gospodarstva. Je eden izmed glavnih dosežkov Unije in njeno najmočnejše orodje v vse bolj globaliziranem svetu. Kljub temu se mora notranji trg stalno prilagajati hitro spreminjajočemu se okolju, za katerega sta značilni digitalna revolucija in globalizacija. To predstavlja velik izziv za ureditev in izvrševanje.

Obsežna zakonodaja Unije podpira delovanje notranjega trga. To zadeva zlasti konkurenčnost, standardizacijo, varstvo potrošnikov, nadzor trga in ureditev prehranske verige. Prav tako vpliva na pravila v zvezi s poslovanjem, trgovino, finančnimi storitvami in institucijami ter na spodbujanje poštene konkurence, kar pomaga ustvarjati enake konkurenčne pogoje, potrebne za delovanje notranjega trga. Vendar ovire za pravilno delovanje notranjega trga ostajajo, prav tako pa nastajajo nove. Določanje pravil je le prvi korak; zagotoviti, da delujejo, pa je enako pomembno.

Zato je treba posameznikom in podjetjem zagotoviti dovolj informacij o njihovih pravicah, javnim organom znanje o tem, kako pravila uporabiti, sodiščem pa strokovno znanje o tem, kako jih izvesti. To pomeni, da morajo biti vzpostavljena orodja za zbiranje informacij, programi usposabljanja in mehanizmi za izredne razmere. Prav tako je treba izboljšati sodelovanje med pristojnimi organi držav članic ter med pristojnimi organi držav članic in Komisijo ter decentraliziranimi agencijami Unije. Poleg tega so za učinkovito izvajanje in posodobitev pravnega okvira Unije in njegovo hitro prilagajanje spreminjajočemu se okolju potrebne najnovejše analize, študije ali ocene na podlagi visokokakovostnih, primerljivih in zanesljivih podatkov.

Predlagani program združuje dejavnosti, financirane v okviru petih predhodnih programov na področjih konkurenčnosti podjetij, varstva potrošnikov, strank in končnih uporabnikov finančnih storitev, oblikovanja politik na področju finančnih storitev in v zvezi s prehransko

¹ COM(2018) 322 final .

² COM(2018) 321, stran 7–9.

³ COM(2018) 321, str. 29.

verigo, ali predhodno financirane v okviru več proračunskih vrstic Komisije⁴, pri čemer vse zadevajo notranji trg in konkurenčnost MSP. Program bi moral prav tako vključiti nove pobude⁵, katerih cilj je izboljšati delovanje notranjega trga. Vse te dejavnosti združujejo njihovi skupni cilji urejati, izvajati, olajševati, izvrševati in zaščititi različne dejavnosti in akterje na notranjem trgu ter ohraniti nemoteno delujoč notranji trg. Vse te dejavnosti so tako na različne načine bistvene za dobro delujoč notranji trg, nadaljevanje njihove finančne podpore pa je nujno. Predlagani program zagotavlja kontinuiteto različnih prejšnjih ukrepov in hkrati racionalizira ukrepe ter izkorišča sinergije med njimi in novimi dejavnostmi.

Nadaljnja racionalizacija se doseže z združevanjem vseh centralno upravljanih instrumentov na ravni Unije v skladu InvestEU⁶, vključno z dolžniškimi in lastniškimi finančnimi instrumenti v korist MSP. Jamstva za posojila za MSP, ki so bila prej zagotovljena v okviru programa COSME⁷, se bodo zato izvajala v okviru „sklopa za MSP“ sklada InvestEU⁸. Glede prejemnikov dolžniških in lastniških finančnih instrumentov v okviru programa COSME bosta zagotovljena kontinuiteta finančne pomoči in nemoten prehod na sklad InvestEU.

Zato je cilj programa izboljšati delovanje notranjega trga. Zagotavlja prožnejši in prilagodljivejši finančni okvir, namenjen zagotavljanju dobro delujočega notranjega trga na stroškovno najučinkovitejši način. V okviru proračunskih omejitev si mora Unija prizadevati za sinergije in preprečevati podvajanje in razdrobljenost podpore notranjemu trgu. Prav tako mora zagotoviti večjo prepoznavnost in skladnost svojih ukrepov za posameznike, potrošnike, podjetja in pristojne organe, za katere je lahko širok nabor različnih orodij in podpornih programov nejasen. Program bo torej zagotovil proračunska sredstva v podporo vzpostavitvi poglobljenega in pravičnejšega notranjega trga s pomočjo racionaliziranega in prožnega finančnega okvira.

Ker so številne pobude v programu nove in ker na pogoje na področju konkurenčnosti vplivajo zlasti dinamične spremembe na notranjem trgu, katerih hitrost in obseg je težko oceniti, se predvideva, da bo za soočanje s spreminjajočimi se potrebami v okviru tega dela programa potrebna prožnost.

Poleg tega program vzpostavlja finančni okvir za zagotavljanje visokokakovostne, primerljive in zanesljive evropske statistike za podpiranje oblikovanja, spremljanja in ocenjevanja vseh politik Unije. Nadomešča predhodni evropski statistični program⁹. Treba je poudariti, da ima evropska statistika kljub temu, da nedvomno prispeva k uresničevanju politik notranjega trga, veliko širše področje uporabe kot notranji trg, saj služi vsem politikam Unije.

⁴ Izvajanje in razvoj notranjega trga za finančne storitve; pravo gospodarskih družb; orodja za upravljanje notranjega trga; podpora standardizacijskim dejavnostim; delovanje in razvoj notranjega trga za blago in storitve; razvoj carinske ter davčne politike.

⁵ Ambiciozna in inovativna politika konkurenčnosti za močnejšo Unijo v digitalni dobi, skupna pobuda za grozde.

⁶ COM(2018) 439 final.

⁷ Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33).

⁸ COM(2018) 321 final. „Sodoben proračun za Unijo, ki varuje, opolnomoča in ščiti, Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027“, str. 18–19.

⁹ Uredba (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 (UL L 39, 9.2.2013, str. 12).

- **Skladnost z veljavnimi predpisi**

Program prispeva k vzpostavitvi bolj poglobljenega in pravičnejšega notranjega trga ter podpira izvajanje strategij za enotni trg¹⁰ in digitalni trg¹¹, akcijski načrt za unijo kapitalskih trgov¹² in sveženj o novem dogovoru za potrošnike¹³. Močan enotni trg je tudi predpogoj za močnejšo Unijo, kot je poudaril predsednik Komisije v govoru o stanju Unije iz leta 2017¹⁴.

Krepitev upravljanja notranjega trga je tudi odziv na številne sklepe Sveta in resolucijo Evropskega parlamenta o enotnem trgu. Pri tem gre zlasti za sklepe Sveta za konkurenčnost z dne 29. februarja 2016 o strategiji za enotni trg (sklic 6622/16) in resolucijo Evropskega parlamenta z dne 26. maja 2016 o strategiji za enotni trg (sklic 2015/2534 (INI)).

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlagani program je skladen z drugimi predlaganimi akcijskimi programi Unije in skladi s podobnimi cilji na povezanih področjih pristojnosti. Ukrepi v okviru tega programa bodo zlasti dopolnjevali ukrepe programov Carina¹⁵ in Fiscalis¹⁶, katerih cilj je prav tako podpirati in izboljšati delovanje notranjega trga.

Predlagani program spodbuja sinergije in dopolnjevanje v podporo MSP in podjetništvu v okviru sklada InvestEU¹⁷. V ta namen bo poleg zneska 1 000 milijonov EUR, namenjenega za nefinančne instrumente podpore konkurenčnosti MSP v okviru tega programa, izvedena jamstvena shema za MSP s finančnimi sredstvi v znesku 2 000 milijonov EUR v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU.

Program dopolnjuje podporo za MSP in podjetništvo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj¹⁸. Program išče sinergije s programom Obzorje Evropa¹⁹ in vesoljskim programom²⁰ v zvezi s spodbujanjem MSP, da izkoristijo prodorne inovacije in druge rešitve, razvite v okviru navedenih programov. Program prav tako dopolnjuje program za digitalno Evropo²¹, katerega cilj je spodbujati digitalizacijo gospodarstva Unije in javnega sektorja.

Poleg tega si bo predlagani program prizadeval za sinergije s skladom za pravosodje, pravice in vrednote²², katerega cilj je podpreti in nadaljevati razvoj evropskega območja pravice za učinkovitost nacionalnih pravosodnih sistemov, kar je ključni dejavnik za pravično in stroškovno učinkovito evropsko gospodarstvo.

Predlagani program je skladen s programom Erasmus²³ in Solidarnostnim skladom Evropske unije²⁴ ter Evropskim socialnim skladom plus²⁵. Deloval bo kot katalizator za mobilnost na trgu dela in med mladimi, kar je bistvenega pomena za dobro delovanje notranjega trga.

¹⁰ COM(2015) 192 final, „Strategija za enotni digitalni trg za Evropo“.

¹¹ COM(2015) 550 final, „Izpopolnitev enotnega trga: več priložnosti za prebivalstvo in gospodarstvo“.

¹² COM(2015) 468 final, „Akcijski načrt za oblikovanje unije kapitalskih trgov“.

¹³ COM(2018) 0185 final.

¹⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sl.htm.

¹⁵ COM(2018) 442 final.

¹⁶ COM(2018) 443 final.

¹⁷ COM(2018) 439 final.

¹⁸ COM(2018) 372 final.

¹⁹ COM(2018) 435 final.

²⁰ COM(2018) 447 final.

²¹ COM(2018) 434 final.

²² COM(2018) 375 final.

²³ COM(2018) 367 [...].

Poleg tega bi se ukrepi prehranske verige, podprti v okviru predlaganega programa, kot so veterinarski in fitosanitarni ukrepi v primeru kriz na področju zdravja živali in rastlin, lahko dopolnjevali s tržnimi ukrepi iz proračuna Unije za skupno kmetijsko politiko²⁶.

Če je primerno, bi se morali ukrepi programa uporabiti za sorazmerno odpravljanje tržnih pomanjkljivosti ali neoptimalnih naložbenih razmer, ne da bi se podvajali ali nadomestili zasebno financiranje, ter bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost. To bo zagotovilo skladnost med ukrepi programa in pravili EU o državni pomoči, s čimer se bo preprečilo neupravičeno izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

Ta predlog določa, da se Uredba uporablja od 1. januarja 2021. Pripravljen je za Unijo s 27 državami članicami. To je v skladu z uradnim obvestilom Združenega kraljestva o nameri, da na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji izstopi iz Evropske unije. To uradno obvestilo je Evropski svet prejel 29. marca 2017.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

V skladu z ustaljeno sodno prakso mora izbira pravne podlage za ukrep Evropske unije temeljiti na objektivnih dejavnikih, ki jih je mogoče sodno preveriti. Če Pogodba vsebuje podrobnejšo določbo, ki se lahko šteje za pravno podlago za zadevni ukrep, mora ukrep temeljiti na navedeni določbi. Če se pri preizkusu ukrepa izkaže, da ima ta dva cilja ali ima dva sestavna dela, pri čemer je eden od teh ciljev ali sestavnih delov glavni, drugi pa stranski, mora pravni akt temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj oziroma sestavni del. Glede ukrepa, ki hkrati sledi več ciljem ali ima več sestavnih delov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden v primerjavi z drugim le stranski, je Sodišče razsodilo, da mora tak ukrep, če je mogoče uporabiti različne določbe Pogodbe, izjemoma temeljiti na različnih ustreznih pravnih podlagah. Uporaba dvojne pravne podlage je izključena, če postopka, predvidena za eno ali drugo od teh podlag, nista združljiva²⁷.

Trenutno veljavni temeljni akti o vzpostavitvi programov, ki bodo vključeni v program, temeljijo na raznovrstnih pravnih podlagah. Te zadevajo naslednje člene Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU):

- člen 114 za dejavnosti, ki podpirajo računovodsko poročanje in revizijo²⁸ (ter veliko število ukrepov na notranjem trgu, ki vsebujejo pomožne finančne določbe);
- člen 169(2)(b) za varstvo potrošnikov²⁹;
- člena 43 in 168(4)(b) za ukrepe na veterinarskem in fitosanitarnem področju³⁰;
- člen 197 za upravno sodelovanje;
- člen 173 za spodbujanje ugodnega okolja za razvoj podjetij, zlasti MSP;
- člen 195 za turizem in
- člen 338 za statistiko.

²⁴ COM(2018) 393 final.

²⁵ COM(2018) 382 final.

²⁶ COM(2018) 322 final, člen 10.

²⁷ ECLI:EU:C:2012:525, Zadeva C-490/10 Parlament proti Svetu, točke od 44 do 47.

²⁸ Uredba (EU) št. 258/2014.

²⁹ Uredba (EU) št. 254/2014 in Uredba (EU) 2017/826.

³⁰ Uredba (EU) št. 652/2014.

Glede na dosežene sinergije je združevanje predhodnih programov privedlo do predloga, ki si istočasno prizadeva za uresničevanje štirih neločljivo povezanih ciljev, pri čemer noben izmed njih ni stranski. Ti cilji zadevajo:

- notranji trg (člen 114 PDEU);
- ukrepe na veterinarskem in fitosanitarnem področju (člen 43 in člen 168(4)(b) PDEU);
- spodbujanje ugodnega okolja za razvoj podjetij, zlasti MSP; (člen 173 PDEU) in
- statistiko za politike Unije (člen 338 PDEU).

Zato pravno podlago za ta program tvorijo člen 114, člen 43(2) in člen 168(4)(b) ter člena 173 in 338 PDEU.

- **Subsidiarnost**

Vzpostavitev poglobljenega in pravičnejšega enotnega trga zahteva dobro delujoč regulativni okvir, dobro obveščene in opolnomočene posameznike, potrošnike in podjetja ter konkurenčen industrijski ekosistem. Tega Unija ali države članice same ne morejo doseči. Čeprav so države članice primarno odgovorne za uresničevanje notranjega trga v praksi, imata Komisija kot skrbnica Pogodb in Unija kot celota interes zagotoviti, da uresničevanje teh ciljev poteka na usklajen način ter da posamezniki, potrošniki in podjetja uživajo enake pravice in imajo enake priložnosti po vsej Evropi. Ukrepanje na ravni Unije je potrebno za zagotovitev skladnega razvoja notranjega trga, nediskriminacije, varstva potrošnikov, učinkovite konkurence, razvijanja zmogljivosti v državah članicah in sodelovanja med njimi ter za reševanje čezmejnih vprašanj. Za skladno delo Komisije in pristojnih organov držav članic na operativni ravni so potrebna skupna pravila in evropsko sodelovanje.

Tako visoka stopnja sodelovanja in usklajevanja se lahko doseže samo s centraliziranim pristopom, v idealnem primeru na ravni Unije. Dejavnosti predlaganega programa so bolj stroškovno učinkovite, kot če bi vsaka sodelujoča država članica vzpostavila individualen okvir za sodelovanje na dvo- ali večstranski osnovi. Program z združevanjem sredstev temelji na ekonomiji obsega. To hkrati omogoča poglobitev zaupanja v notranji trg med javnostjo, potrošniki, podjetji ter pristojnimi organi držav članic.

Poleg tega je bila potreba po ukrepanju Unije že utemeljena v okviru predhodnih programov. Predlagani program predhodnih utemeljitev ne bo spreminjal.

Zato se program lahko vzpostavi samo na ravni Unije, saj ukrepi zahtevajo dejavno sodelovanje in usklajevanje med državami članicami.

- **Sorazmernost**

Predlagani program bo pomagal učinkovito izvrševati in posodobiti pravni okvir Unije ter ga hitro prilagajati nenehno spreminjajočemu se okolju. To bo med drugim potekalo z zbiranjem podatkov, analizami, študijami, ocenjevanjem in priporočili politike. Več kot polovica predlaganega proračuna se bo porabila za dejavnosti krepitve zmogljivosti in spodbujanje skupnih ukrepov med državami članicami ter med njihovimi pristojnimi organi in Komisijo ter decentraliziranimi agencijami Unije. Poleg tega bo program financiral mehanizme, ki posameznikom, potrošnikom in predstavnikom podjetij omogočajo, da prispevajo k postopkom odločanja. Prav tako bo okrepil izmenjavo in razširjanje strokovnega znanja in

izkušenj. Program bo podpiral zelo specifične vrste ukrepov na naslednjih področjih: izboljšanje konkurenčnosti, zlasti MSP, standardizacija in izredni ukrepi v prehranski verigi.

Poleg tega program zagotavlja okvir za financiranje razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike v smislu člena 13 Uredbe (ES) št. 223/2009³¹.

Noben ukrep ne presega tistega, kar je nujno potrebno za doseganje ciljev programa glede vzpostavitve dobro delujočega notranjega trga, spodbujanja konkurenčnosti MSP in priprave evropske statistike. Ukrepi temeljijo na analizi dejanskih potreb v praksi, vendar hkrati upoštevajo pravne zahteve (izredni ukrepi na veterinarskem in fitosanitarnem področju, evropska statistika). Komisija bo izvajala funkcije usklajevanja, izvajanja in upravljanja, kot je določeno v Pogodbah.

Posledično bodo cilji programa doseženi veliko bolj sorazmerno na ravni Unije kot na ravni držav članic.

Odstavek 3.3 ocene učinka se sklicuje na dodano vrednost Unije.

- **Izbira instrumenta**

Kot je ugotovljeno v oceni učinka, je ukrepanje Unije na podlagi programa financiranja primerno. Z združitvijo vseh predhodnih programov in dejavnosti, ki so bile prej financirane pod proračunskimi vrsticami, ki zadevajo notranji trg, konkurenčnost MSP in evropsko statistiko, v en sam program, se bosta izboljšali skladnost in povezanost ukrepov. Hkrati se bo zmanjšalo število različnih in razdrobljenih pravil financiranja.

V skladu z zakonodajno politiko, ki jo je Komisija sprejela v večletnem finančnem okviru, se program financiranja predlaga v obliki uredbe.

3. REZULTATI RETROSPEKTIVNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Retrospektivne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Predlagani program se opira na izkušnje, pridobljene iz ocen predhodnih programov. Upošteva tudi rezultate ocen in javnih posvetovanj o dejavnostih, ki so bile prej financirane pod proračunskimi vrsticami v zvezi z notranjim trgom, ter ocen glede potrebe po izvajanju novih.

Zlasti je pomembno opozoriti, da le 6 % državljanov EU meni, da so dobro obveščeni o svojih pravicah kot državljani Unije, in da jih le 36 % meni, da so precej dobro obveščeni³². Na javnem posvetovanju o enotnem digitalnem portalu³³ je 80 % podjetij menilo, da je upoštevanje nacionalnih zahtev v drugih državah težko. 60 % posameznikov pa je menilo, da

³¹ Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

³² Eurobarometer 430: Državljanstvo Evropske unije – marec 2016.

³³ https://ec.europa.eu/growth/content/public-consultation-single-digital-gateway-0_sl.

je težko ali nekoliko težje vedeti, katere nacionalne zahteve bi morali izpolnjevati pri selitvi v drugo državo članico³⁴.

Z oceno v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT)³⁵ o delovanju nadzora trga je bilo ugotovljeno, da podjetja slabo poznajo pravila in da je preglednost glede skladnosti izdelkov slaba. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je med drugim razlog za neskladnost razdrobljenost organizacije nadzora trga v Uniji. Da bi se na notranjem trgu zmanjšalo število izdelkov, ki ne izpolnjujejo zahtev, mora financiranje skupnih ukrepov organov za nadzor trga potekati v bolj povezanem usklajevalnem okviru.

V zvezi s politiko konkurenčnosti sta raziskavi Eurobarometer v letih 2010 in 2014 pokazali, da javnost ni dovolj seznanjena s tem, kam se obrniti v primeru višjih cen, manjšega števila izdelkov ali manjše izbire dobavitelja ter v primeru nižje kakovosti. Poleg tega je raziskava Eurobarometer iz leta 2016 pokazala nezadostno znanje in zavedanje glede pravil o državni pomoči.

Ocena programa za potrošnike³⁶ je pokazala počasnost programa pri odzivanju na nove tržne izzive, ki jih prinašajo hitre in pogosto nepredvidljive družbene in tehnološke spremembe. Prav tako je poudarila posebne omejitve v nekaterih državah članicah, ki preprečujejo optimalno izkoriščanje, običajno zaradi omejenih virov.

Vmesna ocena programa za prehransko verigo³⁷ je pokazala, da vse dejavnosti, ki prejemajo finančno podporo Unije na tem področju, ostajajo bistvene za zdravje ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi. Navedeni program se je prav tako izkazal za prožnega pri obravnavanju nastajajočih potreb po sofinanciranju, zlasti v primeru izbruhov bolezni živali in škodljivih organizmov na rastlinah.

Poleg tega tekoče ocenjevanje evropskega statističnega programa³⁸ kaže, da je treba razviti stalno zmogljivost za hitrejši odziv na nastajajoče nove potrebe po podatkih. Globalizacija, digitalizacija in hitre tehnološke spremembe izpodbijajo utemeljenost merjenja gospodarske uspešnosti, tj. BDP in ključnih gospodarskih kazalnikov. Zato je treba vložiti znatna prizadevanja v razvijanje novih metodologij. Zbiranje podatkov je treba prilagoditi, da se zajamejo vsi razpoložljivi viri.

• **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Javno posvetovanje o predlogu večletnega finančnega okvira je potekalo med 10. januarjem 2018 in 9. marcem 2018. Vprašalnik je zajemal naložbe, raziskave in inovacije, MSP ter notranji trg.

Približno 80 % zainteresiranih strani je menilo, da programi in skladi Unije dodajo večjo vrednost, kot bi lahko bila dosežena na nacionalni ravni. Notranji trg velja za najboljši primer dodane vrednosti Unije, saj se šteje za javno dobro, ki zagotavlja resnično in oprijemljivo vrednost.

³⁴ Zbirno poročilo delovnega dokumenta služb Komisije o posvetovanju z zainteresiranimi stranmi o enotnem digitalnem portalu, priloženo dokumentu Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje informacij in postopkov ter služb za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (SWD(2017) 212 final. – 2017/86 (COD)).

³⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0469:FIN>.

³⁶ Uredba (EU) št. 254/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o večletnem programu za potrošnike za obdobje 2014–2020 in o razveljavitvi Sklepa št. 1926/2006/ES (UL L 84, 20.3.2014, str. 42).

³⁷ Vmesna ocena Uredbe (EU) št. 652/2014.

³⁸ To poročilo še ni objavljeno, vendar je pri Eurostatu na voljo na zahtevo.

Med najpomembnejšimi izzivi programa, ki jih je navedla velika večina anketirancev, so: podpora za MSP in industrijski razvoj, poštena konkurenca in varnost hrane. Na splošno je med 20 in 50 % anketirancev menilo, da s programom povezane politike v celoti ali precej dobro prispevajo k obravnavanju teh izzivov. Nemoten pretok blaga v Uniji je prejel najvišjo oceno (50 % vseh odgovorov). Sledili so mu podpora industrijskemu razvoju (42 %), zagotavljanje statistike Unije (40 %) ter podpora kapitalskim tokom in naložbam (39 %). Le 12 % anketirancev je menilo, da te politike sploh niso uspešne.

• Ocena učinka

Pri oblikovanju predlaganega programa je bila opravljena ocena učinka. Analizirani so bili naslednji trije splošni scenariji:

- Prva možnost: **običajni scenarij**, po katerem se nadaljuje izvajanje sedanjih večletnih programov in proračunskih vrstic, pri čemer se dodajajo novi predlogi za porabo z ločenimi temeljnimi akti.
- Druga možnost: **celovit scenarij**, po katerem se novi program prilagodi, tako da uresničuje cilje sedanjih in novih programov ter proračunskih vrstic, ki spadajo na njegovo področje uporabe. To se doseže z enotnim temeljnim aktom, ki je dovolj prožen, da zagotovi ohranitev posebnih pravnih in institucionalnih zahtev.
- Tretja možnost: **scenarij popolnoma enotne ureditve**, po katerem se vsi programi, ki spadajo na področje uporabe programa, združijo na podlagi enotnega skupnega temeljnega akta z enakimi pravnimi in institucionalnimi zahtevami za vse dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe.

Za najprimernejšo možnost se je štela druga možnost – nov celovit program. Menilo se je, da bi bila ta možnost manj ambiciozna kot tretja možnost, vendar bi pomenila izvedljiv in pragmatičen način za doseganje dodatne poenostavitve, prožnosti in sinergij pri programih in proračunskih vrsticah, ki spadajo v področje uporabe programa. Hkrati bi omogočala vključitev posebnih pravnih in institucionalnih zahtev za upravljanje teh posameznih programov. Primeri za to vključujejo izredne ukrepe na veterinarskem in fitosanitarnem področju ter evropski statistični program³⁹ s posebnimi institucionalnimi in upravljavskimi ureditvami, ki niso pomembne za druge dele programa.

Ocena učinka je prejela pozitivno mnenje Odbora za regulativni nadzor⁴⁰. Vendar je odbor izdal več pomislov in priporočil za izboljšanje, ki so bili obravnavani na naslednji način:

Priporočila Odbora za regulativni nadzor	Uvedene spremembe
Poročilo bi bilo treba posodobiti, da bi odražalo in pojasnilo najnovejše odločitve glede področja uporabe programa.	Oddelek 1.1 „ <i>Področje uporabe in obseg</i> “ je bil razširjen, da bi odražal področje uporabe programa za enotni trg.
V uvodu bi poročilo lahko bolje razložilo naravo prilog za posamezne programe. Odpraviti bi morale neskladnosti med prilogami in poročilom. Vanj bi morale biti	Narava prilog za posamezne programe je bila pojasnjena v Oddelku 1.1. „ <i>Področje uporabe in obseg</i> “.

³⁹ Kot je opredeljen v Uredbi (ES) št. 223/2009 o evropski statistiki.

⁴⁰ SEC(2018) 294.

vključene ugotovitve iz prilog h glavnemu poročilu, ki so pomembne za proračun programa za enotni trg. Jasno bi morale biti navedene spremembe v okviru posameznih programov, ki bodo izvedene v naslednjem obdobju. Poleg tega bi moralo poročilo v predstavitvi političnega okvira in novih prednostnih nalog jasneje odražati prispevke zainteresiranih strani. Poročilo bi moralo pojasniti, kako se ustrezno odražajo pomisleki, zlasti glede prednostnega razvrščanja, na primer v zvezi z zdravjem ter varno in trajnostno prehransko verigo.	Glavne ugotovitve iz (pod)programov za MSP so bile pojasnjene v glavnem poročilu o izvedbenem dogovoru v preglednici (1.3, <i>Glavna spoznanja iz programov in proračunskih vrstic, vključenih v program za enotni trg</i>), glavne spremembe (pod)programov so bile dodane v preglednico (2.1, <i>Glavne prilagoditve obstoječih programov/proračunskih vrstic</i>). Poleg tega so bila pojasnjena stališča zainteresiranih strani.
Poročilo določa skupne prednostne naloge programa za enotni trg, vendar bi lahko bolj obravnavalo prednostno razvrščanje med njimi in med podprogrami. Analiza bi lahko odražala scenarije za medsektorske dejavnosti in/ali doseganje večjih sinergij za spopadanje z morebitnim omejenim proračunom.	Poročilu je bil dodan Oddelek 3.3 o „<i>možnem prednostnem razvrščanju kot odzivu na izhodiščni scenarij za EU-27</i>“.
Poročilo bi lahko bolje pojasnilo skladnost in možne sinergije med instrumenti programa za enotni trg in drugimi programi večletnega finančnega okvira.	V okviru oddelka 1.1 je bil odstavek „<i>Izključitve s področja uporabe in skladnost z drugimi programi večletnega finančnega okvira</i>“ razširjen z dodatnimi informacijami o skladnosti in možnih sinergijah z drugimi programi.

• **Poenostavitev**

Kot je pojasnjeno zgoraj, predlagani program združuje dejavnosti, ki so se prej financirale iz šestih predhodnih programov, vključno z evropskim statističnim programom, ter v okviru več proračunskih vrstic Komisije⁴¹, ki zadevajo notranji trg. Program bi moral prav tako vključiti nove pobude⁴², katerih cilj je izboljšati delovanje notranjega trga.

Posledično predlagani program racionalizira ukrepe in izkorišča sinergije med različnimi ukrepi. Prav tako zagotavlja prožnejši in prilagodljivejši finančni okvir za zagotavljanje in poglobljanje dobro delujočega notranjega trga na stroškovno najučinkovitejši način.

• **Temeljne pravice**

Program zagotavlja dosledno spoštovanje pravic in načel, določenih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, in prispeva k uresničevanju več teh pravic. Cilji programa so zlasti varovanje zdravja državljanov v skladu s členom 35 Listine in varstvo potrošnikov v skladu s členom 38 Listine. Prispeva tudi k pravici do učinkovitega pravnega sredstva in

⁴¹ Izvajanje in razvoj notranjega trga za finančne storitve; pravo gospodarskih družb; orodja za upravljanje notranjega trga; podpora standardizacijskim dejavnostim; delovanje in razvoj notranjega trga blaga in storitev; proračunska vrstica za podporo razvoju carinske ter davčne politike.

⁴² Ambiciozna in inovativna politika konkurenčnosti za močnejšo Unijo v digitalni dobi, skupna pobuda za grozde.

nepristranskega sodišča, kot je določeno v členu 47 Listine. Cilj programa je tudi okrepiti svobodo gospodarske pobude v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in praksami (člen 16).

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Komisija je dne 2. maja 2018 sprejela predlog novega večletnega finančnega okvira za obdobje, ki se začne leta 2021. V skladu s tem predlogom ta uredba vsebuje proračunski okvir v znesku 4 088 580 000 EUR (v tekočih cenah) za obdobje, ki se začne leta 2021.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Predlagani program se bo v glavnem izvajal z neposrednim upravljanjem ter bo uporabljal predvsem nepovratna sredstva, nagrade in javna naročila.

Dele programa bodo predvidoma izvedle izvajalske agencije. To zlasti velja za dejavnosti v zvezi s konkurenčnostjo podjetij in MSP ter usposabljanji na področju zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi ter v zvezi s podpiranjem dobrobiti živali.

Učinek programa se bo ocenil z vmesnimi in končnimi ocenami ter s stalnim spremljanjem sklopa ključnih kazalnikov smotrnosti. Ta ocenjevanja bodo opravljena v skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016⁴³, v katerem so vse tri institucije potrdile, da bi morale ocenjevanje obstoječe zakonodaje in politik biti podlaga za oceno učinka glede možnosti za nadaljnje ukrepanje. Z ocenami se bodo na podlagi kazalnikov in ciljev programa in podrobne analize, v kolikšni meri se program lahko šteje za ustreznega, učinkovitega, uspešnega ter ali zagotavlja dovolj veliko dodano vrednost EU in ali je usklajen z drugimi politikami Unije, ocenili učinki programa na terenu. Ocene bodo upoštevale pridobljene izkušnje, da se opredelijo morebitne pomanjkljivosti ali težave ter možnosti za nadaljnje izboljšanje ukrepov ali njihovih rezultatov ter prispeva k izboljšanju njihovega učinka.

Rezultati in realizacije programa se bodo redno ocenjevali s celovitim sistemom spremljanja, ki bo temeljil na opredeljenih kazalnikih, da se zagotovi stroškovna učinkovitost. Ker ima program predvsem dopolnilno vlogo pomagati upravam držav članic pri izmenjavi informacij in povečanju njihove zmogljivosti, se sistem spremljanja med drugim osredotoča na sledenje napredku dejavnostim programa na podlagi kazalnikov realizacij.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Poglavje I Splošne določbe

Področje uporabe programa celostno zajema notranji trg, konkurenčnost MSP in evropsko statistiko.

Specifični cilji programa se nanašajo na:

- boljše delovanje notranjega trga;

⁴³ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL L 123, 12.5.2016, str. 1–14).

- izboljšanje konkurenčnosti podjetij, zlasti MSP;
- večjo standardizacijo;
- uveljavljanje interesov potrošnikov;
- prispevanje k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi in
- pripravo in sporočanje visokokakovostne statistike o Evropi.

V programu lahko sodelujejo države članice, članice Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke. V skladu s splošno politiko Unije bodo države v okviru evropske sosedске politike prav tako imele možnost sodelovati v programu pod določenimi pogoji. Poleg tega bo v programu lahko sodelovala Švica v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike⁴⁴.

Program se bo izvajal prek najpogostejše uporabljenih mehanizmov porabe proračuna Unije, in sicer javnega naročanja in nepovratnih sredstev.

Poglavje II Nepovratna sredstva

To poglavje navaja splošne vrste ukrepov, ki bodo veljali za vse specifične cilje. Ti vključujejo:

- podpirati učinkovito izvajanje in posodobitev pravnega okvira Unije s pomočjo zbiranja podatkov in analiz;
- študije in ocene;
- dejavnosti krepitve zmogljivosti in spodbujanje skupnih ukrepov med državami članicami ter med njihovimi pristojnimi organi in Komisijo ter decentraliziranimi agencijami Unije;
- financiranje mehanizmov, ki predstavnikom posameznikov, potrošnikov in podjetij omogočajo, da prispevajo k postopkom odločanja, in
- krepitev izmenjavanja in razširjanja strokovnega znanja in izkušenj.

Poleg tega to poglavje navaja zelo specifične, ciljno naravnane in strogo omejene vrste ukrepov na naslednjih področjih: izboljšanje konkurenčnosti, predvsem MSP; standardizacija in izredni ukrepi v prehranski verigi. To poglavje navaja tudi posebne dejavnosti za izvajanje okvira za financiranje razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike v smislu člena 13 Uredbe (ES) št. 223/2009.

Da se doseže največja možna poenostavitev, to poglavje določa dodatne pogoje ali odstopanja od finančne uredbe glede zahtev za upravičenost za subjekte, izvzetja iz zahtev glede razpisa za zbiranje predlogov, pravila za sofinanciranje, upravičene stroške itd.

Poglavje III Načrtovanje, spremljanje in ocenjevanje

Izvajanje programa bi moralo temeljiti na letnih ali večletnih programih dela. Glede na srednjeročno in dolgoročno naravo zastavljenih ciljev ter na podlagi izkušenj, pridobljenih z

⁴⁴ UL L 90, 28.3.2006, str. 2.

leti, bi morali programi dela zajemati več let. Čeprav večletni programi dela ne vplivajo na izvajanje programa, bodo zmanjšali upravno breme.

V Prilogo IV je bil dodan seznam ključnih kazalnikov za izboljšanje spremljanja programa ter njegove smotrnosti že od samega začetka. Komisija bo pooblaščen za sprejetje delegiranih aktov, da ta okvir za spremljanje in ocenjevanje ter seznam kazalnikov po potrebi spreminja.

Predlog Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 je določil večje ambicije pri vključevanju podnebnih vprašanj v vse programe Unije, s ciljem, da bi 25 % odhodkov Unije prispevalo k podnebnim ciljem. Prispevek tega programa k doseganju splošnega cilja se bo spremljal s sistemom podnebnih kazalnikov Unije s primerno ravno razčlenitve ter vključno z uporabo natančnih metod, če so na voljo. Komisija bo informacije glede odobritev za prevzem obveznosti še naprej predstavljala v okviru letnega osnutka proračuna.

Da bi podprla izkoriščanje potenciala programa za prispevanje k podnebnim ciljem, si bo Komisija med celotnimi postopki priprave, izvajanja, pregledovanja in ocenjevanja programa prizadevala opredeliti ustrezne ukrepe.

Izvedeno bo vmesno in končno ocenjevanje.

Poglavje IV Prehodne in končne določbe

Jasne, učinkovite in sorazmerne ciljno naravnane informacije bodo zagotovljene različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti

členov 43(2), 168(4)(b) ter 114, 173 in 338 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴⁵,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴⁶,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Notranji trg je temelj Unije. Od svojega začetka dokazuje, da izrazito prispeva k rasti, konkurenčnosti in zaposlovanju. Zagotovil je nove priložnosti in ekonomije obsega za evropska podjetja, predvsem mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ter okrepil njihovo industrijsko konkurenčnost. Notranji trg je prispeval k ustvarjanju delovnih mest in potrošnikom ponudil večjo izbiro in nižje cene. Še vedno je gonilo za izgradnjo močnejšega, bolj uravnoveženega in pravičnejšega gospodarstva. Je eden izmed glavnih dosežkov Unije in njeno najmočnejše orodje v vse bolj globalnem svetu.
- (2) Notranji trg se mora stalno prilagajati hitro spreminjajočemu se okolju digitalne revolucije in globalizacije. Novo obdobje digitalnih inovacij še naprej zagotavlja priložnosti za podjetja in posameznike ter ustvarja nove izdelke in poslovne modele, hkrati pa pomeni izziv za urejanje in izvrševanje.
- (3) Obsežna zakonodaja Unije podpira delovanje notranjega trga. To zadeva zlasti konkurenčnost, standardizacijo, varstvo potrošnikov, nadzor trga in ureditev prehranske verige, poleg tega pa tudi pravila v zvezi s poslovanjem, trgovinskimi in finančnimi transakcijami ter spodbujanjem enakih konkurenčnih pogojev, ki so bistvenega pomena za delovanje notranjega trga.
- (4) Vendar ovire za pravilno delovanje notranjega trga ostajajo, poleg tega pa nastajajo nove. Sprejetje pravil je le prvi korak, zagotoviti, da delujejo, pa je prav tako pomembno. To je

⁴⁵ UL C , , str. .

⁴⁶ UL C , , str. .

navsezadnje stvar zaupanja državljanov v Unijo, v njeno zmožnost uresničevanja ciljev ter ustvarjanja delovnih mest in rasti ob hkratnem varstvu javnega interesa.

- (5) Trenutno obstaja več programov za ukrepanje Unije na področjih konkurenčnosti podjetij, vključno z MSP, varstva potrošnikov, strank in končnih uporabnikov finančnih storitev, oblikovanja politike na področju finančnih storitev in prehranske verige. Nekatere dodatne dejavnosti se financirajo neposredno v okviru proračunskih vrstic za notranji trg. Treba je racionalizirati ukrepe in izkoristiti sinergije med njimi ter zagotoviti prožnejši in prilagodljivejši okvir za financiranje dejavnosti, namenjenih uresnitvi dobro delujočega notranjega trga na stroškovno najučinkovitejši način. Zato je treba vzpostaviti nov program, ki bo združeval dejavnosti, ki so se prej financirale v okviru navedenih programov in drugih ustreznih proračunskih vrstic. Program bi moral prav tako vključiti nove pobude, katerih cilj je izboljšati delovanje notranjega trga.
- (6) Razvoj, priprava in izkazovanje evropske statistike so zajeti v ločenem evropskem statističnem programu, vzpostavljenem z Uredbo (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁷. Za zagotovitev kontinuitete priprave in izkazovanja evropske statistike bi moral novi program vključevati tudi dejavnosti, ki jih zajema evropski statistični program, in sicer z zagotavljanjem okvira za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike. Novi program bi moral vzpostaviti finančni okvir za evropsko statistiko, da se zagotovi visokokakovostna, primerljiva in zanesljiva statistika o Evropi, ki bo podpirala oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje vseh politik Unije.
- (7) Zato je primerno, da se vzpostavi program za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z mikro, malimi in srednjimi podjetji, ter evropsko statistiko (v nadaljnjem besedilu: program). Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, in sicer od leta 2021 do leta 2027.
- (8) Program bi moral podpreti oblikovanje, izvajanje in izvrševanje zakonodaje Unije, ki je temelj za pravilno delovanje notranjega trga. Program bi moral podpreti ustvarjanje pravih pogojev za opolnomočenje vseh akterjev na notranjem trgu: podjetij, državljanov, vključno s potrošniki, civilne družbe in javnih organov. Zato bi moral biti cilj programa zagotoviti konkurenčnost podjetij, predvsem MSP, hkrati pa podpirati izvrševanje pravil o varstvu in varnosti potrošnikov ter ozaveščanje podjetij in posameznikov, tako da se jim zagotovijo prava orodja, znanje in kompetence za sprejemanje premišljenih odločitev ter okrepi njihovo sodelovanje pri oblikovanju politik Unije. Poleg tega bi moral biti cilj programa krepitev regulativnega in upravnega sodelovanja, zlasti z izmenjavo najboljših praks ter oblikovanjem baz znanja in kompetenc, vključno z uporabo strateških javnih naročil. Programom bi moral prav tako podpirati razvoj visokokakovostnih mednarodnih standardov, ki podpirajo izvajanje zakonodaje Unije. To vključuje tudi določanje standardov na področju računovodskega poročanja in revizije, kar bo prispevalo k preglednosti in dobremu delovanju kapitalskih trgov Unije ter k boljši zaščiti vlagateljev. Program bi moral podpirati oblikovanje pravil in določanje standardov tudi z zagotavljanjem vključenosti najširšega kroga zainteresiranih strani. Cilj programa bi moral biti tudi podpreti izvajanje in izvrševanje zakonodaje Unije, ki zagotavlja visoko raven zdravja za ljudi, živali in rastline v prehranski verigi ter izboljšanje dobrobiti živali.
- (9) Sodoben notranji trg spodbuja konkurenco in koristi potrošnikom, podjetjem in zaposlenim. Boljše izkoriščanje nenehno razvijajočega se notranjega trga na področju storitev bi moralo evropskim podjetjem pomagati pri ustvarjanju delovnih mest in čezmejni rasti, nudenju večje izbire storitev po boljših cenah ter ohranjanju visokih standardov za potrošnike in delavce. V ta

⁴⁷ Uredba (EU) št. 99/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 (UL L 39, 9.2.2013, str. 12).

namen je cilj programa prispevati k odstranitvi preostalih ovir ter zagotoviti regulativni okvir, ki dopušča nove inovativne poslovne modele.

- (10) Regulativne ovire na notranjem trgu so bile za številne industrijske proizvode odstranjene s pomočjo mehanizmov preprečevanja, sprejetjem skupnih pravil in z načelom vzajemnega priznavanja na področjih, na katerih ne veljajo taka pravila Unije. Na področjih, kjer ni veljavne zakonodaje Unije, načelo vzajemnega priznavanja pomeni, da ima blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, pravico do prostega pretoka in se ga lahko prodaja v drugi državi članici. Vendar imajo zaradi neustrezne uporabe vzajemnega priznavanja podjetja, ki želijo vstopiti na trge drugih držav članic, težave. Čeprav je povezanost trga na področju blaga močna, to vseeno pomeni izgubljene priložnosti za širše gospodarstvo. Zato bi moral biti cilj tega programa izboljšati vzajemno priznavanje na področju blaga in zmanjšati število nezakonitega in neskladnega blaga, ki vstopa na trg.
- (11) Novi regulativni izzivi in izzivi v zvezi z izvrševanjem so povezani s hitro spreminjajočim se okoljem digitalne revolucije ter se nanašajo na zadeve, kot so kibernetska varnost, internet stvari in umetna inteligenca. Če bi prišlo do škode, so bistvena stroga pravila o varnosti proizvodov in odgovornosti, da se zagotovi odziv politike, ki evropskim državljanom, vključno s potrošniki in podjetji, omogoča, da imajo od takih pravil koristi. Zato bi moral program prispevati k hitremu prilagajanju in izvrševanju ureditve glede odgovornosti za proizvode, ki spodbuja inovacije.
- (12) Dajanje na trg izdelkov, ki niso skladni z zakonodajo Unije, postavlja skladne izdelke v slabši položaj in lahko ogrozi potrošnike. Mnogi podjetniki ne upoštevajo pravil zaradi pomanjkanja znanja ali namenoma, da bi pridobili konkurenčno prednost. Organi za nadzor trga imajo pogosto na voljo premalo finančnih sredstev in so omejeni z nacionalnimi mejami, medtem ko podjetniki trgujejo na evropski in celo svetovni ravni. Zlasti pri e-trgovanju imajo organi za nadzor trga velike težave pri sledenju neskladnih izdelkov, uvoženih iz tretjih držav, in pri iskanju odgovornega subjekta v svoji jurisdikciji. Zato bi si program moral prizadevati za krepitev skladnosti izdelkov, tako da bi podjetnikom zagotovil prave spodbude, okreпил preglede skladnosti in spodbudil tesnejše čezmejno sodelovanje med izvršilnimi organi. Program bi prav tako moral prispevati k utrditvi obstoječega okvira za dejavnosti nadzora trga; spodbujati skupne ukrepe organov za nadzor trga iz različnih držav članic, izboljšati izmenjavo informacij ter spodbujati zbliževanje in tesnejše povezovanje dejavnosti nadzora trga.
- (13) Varnost izdelkov je skupna skrb. Organi za ugotavljanje skladnosti preverjajo, ali izdelki izpolnjujejo varnostne zahteve, preden so dani na trg. Zato je izredno pomembno, da so organi za ugotavljanje skladnosti zanesljivi in usposobljeni. Unija je vzpostavila sistem akreditacije organov za ugotavljanje skladnosti, ki preverja njihovo usposobljenost, nepristranskost in neodvisnost. Tako je zdaj glavni izziv ohranjanje akreditacijskega sistema v skladu z najnovejšim tehničnim razvojem in zagotavljanje, da se uporablja z enako strogostjo po vseh Uniji. Program bi zato moral podpirati ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da organi za ugotavljanje skladnosti še naprej izpolnjujejo zakonske zahteve, ter okrepili evropski akreditacijski sistem, zlasti na novih področjih politike, s podpiranjem Evropskega združenja za akreditacijo (EA) iz člena 14 Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸.
- (14) Ker zaradi razvoja spletne trgovine in potovalnih storitev potrošniški trgi ne poznajo meja, je pomembno zagotoviti, da lahko potrošniki, ki prebivajo v Uniji, izkoristijo ustrezno varstvo pri uvozu blaga in storitev od gospodarskih subjektov, ki imajo sedež v tretjih državah. Program bi

⁴⁸ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

zato po potrebi moral podpirati sodelovanje z ustreznimi organi, ki se nahajajo v državah, ki so ključne trgovinske partnerice Unije.

- (15) Javni organi uporabljajo javna naročila za zagotovitev najboljše ponudbe za ceno, plačano iz javnih sredstev, ter za prispevanje k bolj inovativnemu, trajnostnemu, vključujočemu in konkurenčnemu notranjemu trgu. Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁹, Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁰ ter Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵¹ določajo pravni okvir za vključevanje in učinkovito delovanje trgov javnih naročil, ki predstavljajo 14 % bruto domačega proizvoda Unije, v korist javnih organov, podjetij in državljanov, vključno s potrošniki. Zato bi moral program podpirati ukrepe za zagotovitev širše uporabe strateških javnih naročil, profesionalizacijo javnih kupcev, izboljšanje dostop do trgov javnih naročil za MSP, večjo preglednost, zanesljivost in kakovost podatkov, spodbujanje digitalne preobrazbe javnih naročil in skupnega javnega naročanja prek krepitve partnerskega pristopa z državami članicami, izboljšanje zbiranja in analiziranja podatkov, vključno prek namenskih orodij informacijske tehnologije, podpiranje izmenjave izkušenj in dobrih praks, zagotavljanje smernic, prizadevanje za koristne trgovinske sporazume, krepitev sodelovanja med nacionalnimi organi in uvedbo pilotnih projektov.
- (16) Za doseganje ciljev programa in za olajševanje življenja državljanov in podjetij je treba vzpostaviti visokokakovostne in k uporabniku usmerjene javne storitve. To pomeni, da bodo javne uprave morale začeti delovati na nove načine, zmanjšati izoliranost med različnimi deli svojih uprav ter z državljani in podjetji soustvarjati te javne storitve. Stabilna in vztrajna rast čezmejnih dejavnosti na notranjem trgu zahteva zagotavljanje najnovejših informacij o pravicah podjetij in državljanov ter informacij, ki pojasnjujejo upravne formalnosti. Poleg tega sta bistvenega pomena pravno svetovanje in pomoč pri reševanju problemov, ki nastajajo na čeznacionalni ravni. Nadalje je potrebno enostavno in učinkovito povezovanje nacionalnih uprav ter ocenjevanje, kako notranji trg deluje v praksi. Ta program bi zato za izboljšanje vsakodnevnega življenja državljanov in zmožnosti podjetij za čezmejno trgovanje moral podpirati obstoječa orodja za upravljanje notranjega trga: portal Tvoja Evropa, ki bi moral biti temelj prihajajočega enotnega digitalnega portala, Tvoja Evropa – nasveti (YEA), SOLVIT, informacijski sistem za notranji trg (IMI) in pregled enotnega trga.
- (17) Program bi moral podpirati razvoj regulativnega okvira Unije na področju prava gospodarskih družb in upravljanja podjetij ter pogodbenega prava z namenom povečati učinkovitost in konkurenčnost poslovanja, hkrati pa zagotavljati varstvo zainteresiranih strani, na katere vpliva poslovanje podjetij, ter se odzvati na nastajajoče izzive politike. Poleg tega bi moral zagotoviti primerno ocenjevanje, izvajanje in izvrševanje ustreznega pravnega reda, obveščati zainteresirane strani in jim pomagati ter spodbujati izmenjavo informacij na tem področju. Program bi moral nadalje podpirati pobude Komisije za jasen in prilagojen okvir za podatkovno gospodarstvo in inovacije. Te pobude so potrebne za večjo pravno varnost v zvezi s pogodbenim in nepogodbenim pravom, zlasti odgovornostjo in etiko v okviru tehnologij v vzponu, npr. internet stvari, umetna inteligenca, robotika in 3D-tiskanje. Cilj programa bi moral

⁴⁹ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

⁵⁰ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

⁵¹ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

biti spodbujanje razvoja podatkovno vodenega poslovanja, ki bo odločilno za položaj gospodarstva Unije v svetovni konkurenci.

- (18) Program bi moral spodbujati tudi pravilno in celovito izvajanje in uporabo pravnega okvira Unije za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma s strani držav članic ter razvoj prihodnjih politik za spopadanje z novimi izzivi na tem področju. Prav tako bi moral podpirati ustrezne dejavnosti mednarodnih organizacij v evropskem interesu, kot je Odbor strokovnjakov za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma Sveta Evrope.
- (19) Izvajanje in razvoj notranjega trga na področju finančnih storitev, finančne stabilnosti in unije kapitalskih trgov, ki vključuje vzdržne finance, sta močno odvisna od političnih ukrepov, ki jih na podlagi dokazov sprejme Unija. Za doseganje tega cilja bi morala Komisija imeti aktivno vlogo pri stalnem spremljanju finančnih trgov in finančne stabilnosti, ocenjevanju, kako države članice izvajajo zakonodajo Unije in ali obstoječa zakonodaja ustreza svojemu namenu, ter prepoznavanju morebitnih področij ukrepanja, kjer nastajajo nova tveganja, ob stalni udeležbi zainteresiranih strani v celotnem ciklu politike. Takšne dejavnosti so odvisne od priprave analiz, študij, gradiva za usposabljanje, anket, ugotavljanja skladnosti, ocen in statistik ter jih podpirajo informacijskotehnoški sistemi in komunikacijska orodja.
- (20) Glede na to, da notranji trg, kot je opredeljen v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji, vključuje sistem, ki zagotavlja, da se konkurenca ne izkrivlja, bi program moral podpirati politiko Unije na področju konkurence, povezovanje in sodelovanje z nacionalnimi organi in sodišči ter vključevanje širše skupine zainteresiranih strani v obveščanje o pravicah, koristih in dolžnostih politike Unije na področju konkurence ter njihovo pojasnjevanje.
- (21) Program bi moral zlasti obravnavati radikalne posledice za konkurenčnost in delovanje notranjega trga, ki izhajajo iz stalnega preoblikovanja gospodarstva in poslovnega okolja, zlasti zaradi eksponentne rasti in uporabe podatkov, ob upoštevanju, da se podjetja in njihovi svetovalci vedno bolj zatekajo k umetni inteligenci in drugim orodjem informacijske tehnologije. Poleg tega je bistvenega pomena, da program podpira povezovanje in sodelovanje z organi in sodišči držav članic, glede na to, da sta neizkrivljena konkurenca in notranji trg močno odvisna od ukrepanja teh subjektov. V zvezi s posebno vlogo politike konkurence pri preprečevanju škodovanja notranjemu trgu, ki je posledica protikonkurenčnega ravnanja izven meja Unije, bi program moral podpirati tudi sodelovanje z organi tretjih držav, kot je primerno. Navsezadnje je razširitev dejavnosti obveščanja potrebna, da se več državljanom in podjetjem omogoči, da v celoti uživajo koristi poštene konkurence na notranjem trgu. Ker so številne pobude v programu nove in ker na pogoje na področju konkurenčnosti vplivajo zlasti dinamične spremembe na notranjem trgu, predvsem v zvezi z umetno inteligenco, algoritmi, velepodatki, kibernetsko varnostjo in forenzično tehnologijo, katerih hitrost in obseg je težko oceniti, se predvideva, da bo za soočanje s spreminjajočimi se potrebami v okviru tega dela programa potrebna prožnost.
- (22) Izjemno pomembno je okrepiti konkurenčnost evropskih podjetij ter hkrati zagotoviti učinkovite enake pogoje za vse na odprtem in konkurenčnem notranjem trgu. MSP so gonilna sila evropskega gospodarstva in predstavljajo 99 % vseh evropskih podjetij, zagotavljajo dve tretjini delovnih mest ter znatno prispevajo k ustvarjanju novih delovnih mest z regionalno in lokalno razsežnostjo.
- (23) Pri pridobivanju financiranja, iskanju usposobljene delovne sile, spoprijemanju z upravnim bremenom, sprejemanju ustvarjalnosti in inovacij, dostopanju do trgov in spodbujanju dejavnosti internacionalizacije se MSP soočajo z enakimi izzivi, ki na večja podjetja nimajo enako velikega učinka. Program bi moral takšne tržne pomanjkljivosti obravnavati sorazmerno, ob tem pa ne izkrivljati konkurence na notranjem trgu.

- (24) Prenekatera težava Unije na področju konkurenčnosti je povezana s težavnim dostopanjem MSP do financiranja, saj le težka izkažejo svojo kreditno sposobnost in nimajo zadostnih jamstev. Dodatni izzivi, povezani s financiranjem, izhajajo iz potrebe MSP, da ostanejo konkurenčna, na primer z dejavnostmi za digitalizacijo, internacionalizacijo in inovacije ter krepitevijo delovne sile. Omejen dostop do financiranja slabo vpliva na ustanavljanje, rast in preživetje podjetij ter na pripravljenost novih podjetnikov, da bi prevzeli poslovno uspešna podjetja z nasledstvom.
- (25) Da bi MSP premostila te tržne pomanjkljivosti in da bi še naprej igrala svojo vlogo temelja konkurenčnosti gospodarstva Unije, potrebujejo dodatno podporo prek dolžniških in lastniških instrumentov, ki bodo uvedeni v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁵². Jamstvena shema za posojila, vzpostavljena z Uredbo št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵³, ima dokazano dodatno vrednost in od nje se pričakuje, da bo imela ugoden učinek za vsaj 500 000 MSP; nova shema bo vzpostavljena v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU.
- (26) Cilji politike iz tega programa se bodo obravnavali tudi prek finančnih instrumentov in proračunskega jamstva v okviru sklopa za MSP sklada InvestEU. Finančna podpora bi se morala uporabiti za sorazmerno odpravljanje tržnih pomanjkljivosti ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ne da bi se ukrepi podvajali ali nadomestili zasebno financiranje ali izkrivljali konkurenco na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost.
- (27) Program bi moral zagotoviti učinkovito podporo MSP v celotnem življenjskem ciklu. Temeljiti bi moral na edinstvenem strokovnem znanju in izkušnjah, razvitih v zvezi z MSP in industrijskih sektorjih, ter na dolgoročnih izkušnjah pri delu z evropskimi, nacionalnimi in regionalnimi zainteresiranimi stranmi. Ta podpora bi morala temeljiti na uspešnih izkušnjah evropske podjetniške mreže, ki deluje kot enotna kontaktna točka za povečanje konkurenčnosti MSP in razvijanje njihovega poslovanja na enotnem trgu in širše. Mreža namerava še naprej nuditi storitve v imenu drugih programov Unije, predvsem programa Obzorje 2020, z uporabo finančnih virov navedenih programov. Mentorski program za nove podjetnike bi moral prav tako ostati orodje, ki novim podjetnikom ali osebam, ki želijo postati podjetniki, omogoča pridobitev podjetniških izkušenj, tako da jih poveže z izkušenimi podjetniki iz drugih držav in jim tako pomaga izboljšati podjetniške sposobnosti. Program bi si ob morebitnem dopolnjevanju drugih pobud Unije moral še naprej prizadevati za rast in širjenje svoje geografske pokritosti ter tako podjetnikom ponuditi večjo izbiro povezovanja.
- (28) Grozdi so strateško orodje za podpiranje konkurenčnosti in širitve MSP, saj ponujajo ugodna poslovna okolja. Skupne pobude grozdov bi morale doseči kritično maso, da bi pospešile rast MSP. S povezovanjem specializiranih ekosistemov grozdi ustvarjajo nove poslovne priložnosti za MSP ter jih bolje vključujejo v evropske in globalne strateške vrednostne verige. Zagotoviti bi bilo treba podporo razvoju transnacionalnih strategij za partnerstva in izvajanju skupnih dejavnosti, ki jih podpira evropska platforma za sodelovanje grozdov. Spodbujati bi bilo treba trajnostna partnerstva z nadaljevanjem financiranja, če bodo doseženi mejniki glede smotrnosti in udeležbe. Neposredno podporo MSP bi bilo treba zagotoviti prek organizacij, ki združujejo grozde, in sicer za: uvajanje naprednih tehnologij, nove poslovne modele, nizkoogljične in z viri gospodarne rešitve, ustvarjalnost in oblikovanje, nadgrajevanje znanj in spretnosti, privabljanje talentov, pospeševanje podjetništva in internacionalizacijo. Za lažje industrijsko

⁵² COM(2018) 439 final.

⁵³ Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020) in o razveljavitvi Sklepa št. 1639/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 33).

preoblikovanje in izvajanje strategij pametne specializacije bi morali biti vključeni tudi drugi akterji, specializirani za podporo MSP. Program bi zato moral prispevati k rasti in vzpostaviti povezave z vozlišči Unije za (digitalne) inovacije ter naložbami v okviru kohezijske politike in programa Obzorje Evropa. Preučiti je mogoče tudi sinergije s programom Erasmus.

- (29) Ustvarjalnost in inovativnost sta ključni za konkurenčnost industrijskih vrednostnih verig Unije. Sta katalizator modernizacije industrije in prispevata k pametni, vključujoči in trajnostni rasti. Vendar pa MSP še vedno zaostajajo pri izkoriščanju teh možnosti. Program bi zato moral podpirati ciljno naravnane ukrepe, omrežja in partnerstva za inovacije, ki temeljijo na ustvarjalnosti, v celotni industrijski vrednostni verigi.
- (30) Evropski standardi igrajo pomembno vlogo na notranjem trgu. So izjemno pomembni za konkurenčnost podjetij, zlasti MSP. So bistveno orodje za podpiranje zakonodaje in politik Unije na številnih ključnih področjih, kot so energija, podnebne spremembe, informacijske in komunikacijske tehnologije, trajnostna raba virov, inovacije, varnost proizvodov, varstvo potrošnikov, varnost delavcev in delovni pogoji ter starajoče se prebivalstvo, in imajo tako ugoden učinek na družbo kot celoto.
- (31) Evropske standardizacijske dejavnosti ureja Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴, izvajajo pa se s pomočjo dolgoletnega javno-zasebnega partnerstva, ki je ključnega pomena za doseganje ciljev iz navedene uredbe ter iz splošnih in sektorskih standardizacijskih politik Unije.
- (32) Dobro delujoč skupni okvir računovodskega poročanja je bistvenega pomena za notranji trg, za učinkovito delovanje kapitalskih trgov in za doseganje povezanega trga za finančne storitve v okviru unije kapitalskih trgov.
- (33) V skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁵ bi bilo treba mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde, in z njimi povezane razlage Odbora za pojasnjevanje MSRP vključiti v pravo Unije, da bi jih uporabljala podjetja, katerih vrednostni papirji kotirajo na reguliranem trgu v Uniji, če MSRP izpolnjujejo merila iz navedene uredbe, vključno z zahtevo, da letni računovodski izkazi prikazujejo resnično in pošteno sliko, kot določa člen 4(3) Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁶, ter da spodbujajo splošni evropski interes. Te mednarodne standarde je treba razvijati v okviru postopka, ki je pregleden in je predmet demokratičnega nadzora. Zato imajo MSRP pomembno vlogo pri delovanju notranjega trga, Unija pa ima neposredni interes za zagotovitev, da postopek razvijanja in odobritve MSRP prinese standarde, ki so skladni z zahtevami pravnega okvira notranjega trga. Zato je pomembno vzpostaviti ustrezne ureditve financiranja za Fundacijo za MSRP.
- (34) Ob upoštevanju vloge, ki jo ima Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (EFRAG) pri ocenjevanju, ali MSRP izpolnjujejo zahtevo prava in politik Unije iz Uredbe (ES) št. 1606/2002, mora Unija tudi zagotoviti stabilno financiranje skupine EFRAG in torej

⁵⁴ Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12).

⁵⁵ Uredba (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. julija 2002 o uporabi mednarodnih računovodskih standardov (UL L 243, 11.9.2002, str. 1).

⁵⁶ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

prispevati k njenemu financiranju. Tehnično delo skupine EFRAG bi se moralo osredotočati na tehnično svetovanje Komisiji o potrjevanju MSRP in na primerno sodelovanje v postopku razvijanja teh MSRP ter bi moralo zagotavljati, da so interesi Unije ustrezno upoštevani v postopku določanja mednarodnih standardov. Ti interesi bi morali vključevati pojem „preudarnosti“ ter ohraniti obveznost „resničnega in poštenega prikaza“ iz Direktive 2013/34/EU in „javnega evropskega interesa“ iz Uredbe (ES) št. 1606/2002 ob upoštevanju vpliva MSRP na finančno stabilnost in gospodarstvo. Kot del Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje (EFRAG) bi bilo treba za spodbujanje inovacij in razvoj najboljših praks pri korporativnem poročanju ustanoviti tudi Evropski laboratorij za korporativno poročanje. V tem okviru lahko podjetja in vlagatelji izmenjajo najboljše prakse, zlasti na področju poročanja o nefinančnem poslovanju in trajnostnem razvoju.

- (35) Na področju zakonsko predpisane revizije je Nadzorna skupina, tj. mednarodna organizacija, odgovorna za spremljanje reforme upravljanja Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC), leta 2005 ustanovila Odbor za zaščito javnega interesa (PIOB). Vloga odbora PIOB je nadzor nad postopkom sprejemanja mednarodnih revizijskih standardov (MSR) in drugimi dejavnostmi v javnem interesu, ki jih izvaja zveza IFAC. MSR se lahko sprejmejo za uporabo v Uniji, zlasti če so bili razviti v skladu s predpisanim postopkom, javnim nadzorom in preglednostjo, kot je določeno v členu 26 Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁷. Glede na uvajanje MSR v Uniji in ključno vlogo odbora PIOB pri zagotavljanju, da izpolnjujejo zahteve iz Direktive 2006/43/ES, je pomembno, da so zagotovljene ustrezne ureditve financiranja za odbor PIOB.
- (36) Unija prispeva k zagotavljanju visoke ravni varstva potrošnikov, opolnomočenju potrošnikov in k postavljanju potrošnikov v središče notranjega trga, tako da podpira in dopolnjuje politike držav članic pri njihovih prizadevanjih, da državljanom, kadar delujejo kot potrošniki, zagotovijo, da v celoti uživajo koristi notranjega trga in da jim je pri tem zagotovljena varnost, njihovi pravni in ekonomski interesi pa so ustrezno zaščiteni s konkretnimi ukrepi. Unija mora prav tako zagotoviti, da se zakonodaja s področja potrošnikov in varnosti proizvodov ustrezno in enako uveljavlja v praksi in da podjetja uživajo enake konkurenčne pogoje in pošteno konkurenco na notranjem trgu. Poleg tega je treba okrepiti vlogo potrošnikov, jih spodbujati in jim pomagati pri sprejemanju trajnostnih odločitev, s čimer bi prispevali k trajnostnemu, energijsko učinkovitemu in z viri gospodarnemu krožnemu gospodarstvu.
- (37) Cilj programa bi moral biti ozaveščanje potrošnikov, podjetij, civilne družbe in organov o zakonodaji s področja potrošnikov in varnosti proizvodov EU ter ozaveščanje potrošnikov in njihovih predstavniških organizacij na nacionalni ravni in ravni Unije, predvsem s podpiranjem evropske potrošniške organizacije BEUC (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*), ki je uveljavljena in priznana nevladna organizacija, ki zastopa interese potrošnikov v zvezi z vsemi ustreznimi politikami Unije, ter evropskega združenja za usklajevanje zastopanja potrošnikov pri standardizaciji ANEC (*European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation*), ki predstavlja interese potrošnikov v zvezi z vprašanji standardizacije. Tako bi bilo treba posebno pozornost nameniti novim tržnim potrebam glede spodbujanja trajnostne potrošnje in preprečevanja ranljivosti ter izzivom, ki jih povzroča digitalizacija gospodarstva ali razvoj novih vzorcev porabe in poslovnih modelov. Program bi moral podpreti razvoj ustreznih informacij o trgih, izzivih politik, novih vprašanjih in vedenju ter objavo pregledov stanja potrošniških trgov Unije.

⁵⁷ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87).

- (38) Program bi moral podpirati pristojne nacionalne organe, vključno s tistimi, odgovornimi za spremljanje varnosti proizvodov, ki sodelujejo zlasti prek sistema Unije za hitro obveščanje o nevarnih proizvodih. Prav tako bi moral podpirati izvrševanje Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁸ ter Uredbe (ES) št. 765/2008 v zvezi z varstvom potrošnikov in varnostjo proizvodov ter mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov in mednarodno sodelovanje med zadevnimi organi v tretjih državah in v Uniji. Cilj programa bi moral biti tudi zagotavljanje dostopa za vse potrošnike in trgovce do kakovostnega izvensodnega reševanja sporov in spletnega reševanja sporov ter informacij o možnostih pravnega varstva.
- (39) Mreža evropskih potrošniških centrov pomaga potrošnikom izkoristiti prednosti njihovih potrošniških pravic v Uniji pri čezmejnem nakupu blaga in storitev na notranjem trgu in v EGP prek spleta ali na potovanju. Močna mreža tridesetih centrov, ki jo skupaj financirajo potrošniški programi Unije, je v več kot desetih letih dokazala svojo dodano vrednost za krepitev zaupanja potrošnikov in trgovcev na notranjem trgu. Obravnava več kot 100 000 zahtev potrošnikov letno ter prek svojih medijskih in spletnih informacijskih dejavnosti dosega milijone državljanov. Je ena izmed najbolj cenjenih podpornih mrež Unije za državljane in večina centrov ima kontaktne točke za pravo notranjega trga, kot je Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁹; ocena te mreže poudarja pomembnost njenega nadaljnjega delovanja. Mreža namerava razviti dogovore o vzajemnosti s podobnimi organi v tretjih državah.
- (40) Preverjanje ustreznosti prava Unije na področju varstva potrošnikov in trženja, ki ga je Komisija izvedla maja 2017, je izpostavilo potrebo po boljšem izvrševanju pravil in olajševanju pravnega varstva, kadar so potrošniki oškodovani zaradi kršitev potrošniške zakonodaje. Posledično je Komisija aprila 2018 sprejela „novi dogovor za potrošnike“, da bi med drugim zagotovila enako obravnavo potrošnikov na celotnem notranjem trgu v zvezi s standardi neenake kakovosti, večjo zmogljivost držav članic za izvrševanje, boljšo varnost proizvodov, okrepljeno mednarodno sodelovanje in nove možnosti pravnih sredstev, predvsem s pomočjo zastopniških tožb kvalificiranih subjektov. Program bi moral med drugim podpirati potrošniško politiko z ozaveščanjem, krepitevijo znanja in zmogljivosti, izmenjavo najboljših praks potrošniških organizacij in organov za varstvo potrošnikov, mreženjem in razvojem tržne inteligence, krepitevijo dokazov o delovanju notranjega trga v korist potrošnikom ter razvojem informacijskotehnoloških sistemov in komunikacijskih orodij.
- (41) Na potrošnike vpliva predvsem delovanje trgov za finančne storitve. Ti so ključni element notranjega trga in zahtevajo trden okvir za urejanje in nadzor, ki ne zagotavlja le finančne stabilnosti in trajnostnega gospodarstva, temveč tudi visoko stopnjo varstva potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev, vključno z malimi vlagatelji, varčevalci, imetniki zavarovalnih polic, člani in upravičenci pokojninskih skladov, posameznimi delničarji, posojilojemalci in MSP. Pomembno je krepiti njihovo zmožnost udeležbe pri oblikovanju politike za finančni sektor.
- (42) Zato bi program moral še naprej podpirati posebne dejavnosti, ki so zajete v programu za krepitev zmogljivosti v obdobju 2017–2020 za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije v skladu z Uredbo (EU)

⁵⁸ Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4).

⁵⁹ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

št. 2017/826 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁰, ki je nadaljeval pilotni program in pripravljalni ukrep iz obdobja 2012–2017. To je potrebno, da se oblikovalcem politike priskrbijo stališča zainteresiranih strani, ki niso strokovnjaki iz finančnega sektorja, ter zagotovi boljše zastopanje interesov potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev. To bi moralo zagotoviti boljše politike na področju finančnih storitev, predvsem zahvaljujoč boljšemu javnemu razumevanju vprašanj v zvezi s finančno uredbo, in boljšo finančno pismenost.

- (43) V zvezi s pilotnim projektom v obdobju 2012–2013 in pripravljalnim ukrepom v obdobju 2014–2016 je Komisija po opravljenem letnem javnem razpisu za zbiranje predlogov nepovratna sredstva dodelila dvema organizacijama. To sta Finance Watch, ki je bila ustanovljena z nepovratnimi sredstvi Unije leta 2011 kot mednarodno neprofitno združenje po belgijskem pravu, in Better Finance, ki je nastala kot posledica zaporednih reorganizacij in preoblikovanja blagovne znamke evropskih združenj vlagateljev in delničarjev od leta 2009 naprej. Program za krepitev zmogljivosti, ki je bil vzpostavljen v okviru Uredbe (EU) št. 2017/826, ti dve organizaciji opredeljuje kot edina upravičenca. Zato je treba ti organizaciji še naprej financirati v okviru programa. Vendar bi bilo treba to financiranje pregledati.
- (44) Visoka raven varovanja zdravja v celotni prehranski verigi je nujna, da lahko notranji trg deluje učinkovito. Varna in trajnostna prehranska veriga je predpogoj za družbo na splošno in za notranji trg. Čezmejne izredne zdravstvene razmere in preplahi v zvezi s hrano ovirajo delovanje notranjega trga, saj omejujejo pretok oseb in blaga ter prekinjajo proizvodnjo.
- (45) Splošni cilj prava Unije na področju prehranske verige je prispevati k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi, podpirati izboljšanje dobrobiti živali, prispevati k visoki ravni varstva in informiranja potrošnikov ter visoki ravni varstva okolja, vključno z ohranjanjem biotske raznovrstnosti, in hkrati izboljšati trajnost evropske proizvodnje hrane in krme, zvišati standarde kakovosti po vsej Uniji, povečati konkurenčnost industrije hrane in krme v Uniji ter dajati prednost ustvarjanju delovnih mest.
- (46) Glede na posebno naravo ukrepov, ki zadevajo visoko raven zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi, je treba v tej uredbi določiti posebna merila za upravičenost v zvezi z zagotavljanjem nepovratnih sredstev in uporabo javnih naročil. Zlasti bi morali biti z odstopanjem od Uredbe (EU, Euratom) Evropskega parlamenta in Sveta⁶¹ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) kot izjema od načela neretroaktivnosti stroški izrednih ukrepov zaradi njihove nujne in nepredvidljive narave upravičeni in bi morali vključevati tudi stroške, ki nastanejo zaradi domnevnega pojava bolezni ali škodljivega organizma, pod pogojem, da je ta pojav naknadno potrjen in sporočen Komisiji. Ustrezne proračunske obveznosti in plačilo upravičenih izdatkov bi Komisija morala izvesti po podpisu pravnih obveznosti in oceni zahtevkov za plačilo, ki jih predložijo države članice. Stroški bi morali biti upravičeni tudi pri zaščitnih ukrepih v primeru neposredne grožnje zdravstvenemu statusu Unije, ki je posledica pojava ali razvoja ene od bolezni živali in zoonoz na ozemlju tretje države ali države članice ali v čezmorskih državah in ozemljih, ter pri zaščitnih ukrepih ali drugih ustreznih dejavnostih, sprejetih v podporo zdravstvenemu statusu rastlin v Uniji.
- (47) Uradni nadzor, ki ga izvajajo države članice, je pomembno orodje za preverjanje in spremljanje, da se izvajajo, izpolnjujejo in izvršujejo ustrezne zahteve Unije. Uspešnost in učinkovitost sistemov uradnega nadzora je bistvenega pomena za ohranjanje visoke ravni

⁶⁰ Uredba (EU) 2017/826 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020 (UL L 129, 19.5.2017, str. 17).

⁶¹ [dodati]

varnosti ljudi, živali ali rastlin v prehranski verigi in hkratno zagotavljanje visoke ravni varstva okolja. Za take nadzorne ukrepe bi morala biti na voljo finančna podpora Unije. Finančni prispevek bi zlasti moral biti na voljo referenčnim laboratorijem Unije, da jim pomaga pokriti stroške, nastale zaradi izvajanja programov dela, ki jih odobri Komisija. Ker je poleg tega uspešnost uradnega nadzora odvisna tudi od tega, ali je nadzornim organom na voljo dobro usposobljeno osebje z ustreznim poznavanjem prava Unije, bi Unija morala imeti možnost, da prispeva k usposabljanju in ustreznim programom izmenjav osebja, ki jih organizirajo pristojni organi.

- (48) Visokokakovostna evropska statistika, ki je razvita, pripravljena in izkazana v okviru evropskega statističnega programa, je bistvenega pomena za odločanje na podlagi dokazov in bi morala biti na voljo pravočasno ter prispevati k izvajanju politik Unije, kot izhajajo iz Pogodbe o delovanju Evropske unije, predvsem okrepljenega in celostnega ekonomskega upravljanja, socialne, gospodarske in ozemeljske kohezije, trajnostnega razvoja, kmetijske politike, socialne razsežnosti Evrope in globalizacije.
- (49) Evropska statistika je nujno potrebna za odločanje Unije ter za merjenje smotnosti in učinka pobud Unije. Zato bi moralo biti zagotovljeno neprekinjeno zagotavljanje in razvoj evropske statistike s sprejetjem pristopa na ravni Unije ter preseganjem vidika notranjega trga, da se zajamejo vse dejavnosti in področja politike Unije, vključno z opolnomočenjem podjetij in državljanov za sprejemanje informiranih odločitev.
- (50) Za evropski statistični program zaradi njegovega horizontalnega značaja veljajo posebne zahteve, predvsem tiste iz Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁶², zlasti v zvezi s spoštovanjem statističnih načel, delovanjem in upravljanjem evropskega statističnega sistema, vključno z vlogo in nalogami, dodeljenimi Odboru za statistične programe Evropskih skupnosti in Komisiji, ter vzpostavitvijo in izvajanjem načrtovanja programov statističnih dejavnosti.
- (51) Program je bil predložen v predhodni pregled odboru za evropski statistični sistem v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009.
- (52) Unija in države članice so zavezane k izvajanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030. S prispevanjem k uresničevanju Agende 2030 bodo Unija in države članice spodbujale močnejšo, bolj trajnostno, bolj vključujočo, varno in uspešno Evropo. Program bi moral prispevati k izvajanju Agende 2030, vključno z usklajevanjem gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja.
- (53) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bi moral program prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov v politike Unije in k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa ter ponovno ocenjeni v okviru ustreznega postopka ocenjevanja in pregledovanja.
- (54) Ta uredba določa finančna sredstva za program, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu *[posodobitev sklica, kot je primerno v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom: točke 17 Medinstitucionalnega*

⁶² Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju⁶³].

- (55) V Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru je predvideno sodelovanje na področjih, ki so predmet programa, med Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter državami Evropskega združenja za prosto trgovino, ki sodelujejo v okviru Evropskega gospodarskega prostora, na drugi strani. Prav tako bi bilo treba določiti, da v programu lahko sodelujejo tudi druge države, vključno sosednje države Unije in države, ki so zaprosile za članstvo v Uniji, države kandidatke ali države pristopnice. Poleg tega bi program na področju evropske statistike moral biti odprt za Švico v skladu s Sporazumom med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike⁶⁴.
- (56) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v programih Unije sodelujejo v okviru, vzpostavljenem na podlagi sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki določa, da se programi izvajajo na podlagi sklepa po navedenem sporazumu. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, ki bi podelila potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, tj. Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševala svoje pristojnosti
- (57) Za ta program se uporablja finančna uredba. Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, kar vključuje pravila o nepovratnih sredstvih, nagradah in javnih naročilih.
- (58) Ukrepi, ki se izvajajo na podlagi prejšnjih programov in proračunskih vrstic, so se izkazali za ustrezne in bi jih bilo treba ohraniti. Cilj novih ukrepov, uvedenih v okviru programa, je zlasti okrepiti dobro delujoč notranji trg. Za bolj enostavno in prožno izvajanje programa ter s tem za boljše doseganje njegovih ciljev bi morali biti ukrepi opredeljeni le v smislu okvirnih in splošnih kategorij. V program bi bilo treba vključiti tudi sezname okvirnih dejavnosti v zvezi s specifičnimi cilji na področju konkurenčnosti ali posebnih dejavnosti, ki izhajajo iz predpisanih zahtev, na primer na področjih standardizacije, ureditve prehranske verige in evropske statistike.
- (59) Treba je opredeliti določene kategorije subjektov, ki so upravičeni do financiranja, ter tiste subjekte, ki bi morali biti upravičeni do financiranja brez razpisov za zbiranje predlogov.
- (60) Glede na vedno večjo medsebojno povezanost svetovnega gospodarstva bi moral program pri določenih dejavnostih še naprej zagotavljati možnost vključevanja zunanjih strokovnjakov, kot so uradniki tretjih držav ter predstavniki mednarodnih organizacij ali gospodarskih subjektov.
- (61) Treba je navesti posebna merila v zvezi s pravili sofinanciranja in upravičenimi stroški.
- (62) V skladu z zavezo Komisije iz njenega sporočila z dne 19. oktobra 2010 „Pregled proračuna EU“⁶⁵ in da se zagotovita skladnost in poenostavitev programov financiranja, bi bilo treba sredstva deliti z drugimi instrumenti financiranja Unije, če predvideni ukrepi v okviru programa sledijo ciljem, ki so skupni različnim instrumentom financiranja, pri čemer pa je treba izključiti dvojno financiranje.
- (63) Ta program bi moral prispevati k splošni podpori za obravnavanje posebnih potreb najbolj oddaljenih regij in njihovega vključevanja na notranji trg, kot je bilo nedavno ponovno potrjeno

⁶³ Posodobitev sklica: UL C 373, 20.12.2013, str. 1.
Sporazum je na voljo na tej povezavi: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32013Q1220%2801%29>

⁶⁴ UL L 90, 28.3.2006, str. 2.

⁶⁵ COM(2010) 700 final z dne 19. oktobra 2010.

v sporočilu Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU⁶⁶“.

- (64) Program bi moral spodbujati sinergije ob hkratnem preprečevanju podvajanja s povezanimi programi in ukrepi Unije. Ukrepi v okviru tega programa bi morali dopolnjevati ukrepe programov Carina in Fiscalis, ki sta bila vzpostavljena z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁷ in Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁸, katerih cilj je prav tako podpirati in izboljševati delovanje notranjega trga.
- (65) Program bi moral spodbujati sinergije in dopolnjevanje v zvezi z MSP ter podporo za podjetništvo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁹. Poleg tega bo sklop za MSP sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁰, zagotavljal podporo z dolžniškim in lastniškim financiranjem, da se olajša dostop do finančnih sredstev za MSP in poveča njihova razpoložljivost. Program bi si poleg tega moral prizadevati za sinergije v okviru vesoljskega programa, vzpostavljenega z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷¹, v zvezi s spodbujanjem MSP, da izkoristijo prodorne inovacije in druge rešitve, razvite v okviru navedenega programa.
- (66) Ta program bi moral spodbujati sinergije s programom Obzorje Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷², katerega cilj je spodbujati raziskave in inovacije. To bi moralo vključevati zlasti dopolnjevanje ukrepov prihodnjega Evropskega sveta za inovacije za inovativna podjetja ter podporo storitvam za MSP.
- (67) Program bi moral spodbujati sinergije in dopolnjevanje v zvezi s programom za digitalno Evropo, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷³, katerega namen je spodbujati digitalizacijo gospodarstva Unije in javnega sektorja.
- (68) Poleg tega bi si moral program prizadevati tudi za sinergije s Skladom za pravosodje, pravice in vrednote, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁴, katerega cilj je podpreti in nadaljevati razvoj evropskega območja pravice za učinkovitost nacionalnih pravosodnih sistemov, kar je ključni dejavnik za pravično in stroškovno učinkovito evropsko gospodarstvo.
- (69) Program bi moral spodbujati sinergije s programom Erasmus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁵, Solidarnostnim skladom Evropske unije, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁶, in Evropskim socialnim skladom plus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁷, na področju mobilnosti delovne sile in mladine, ki je bistvenega pomena za dobro delujoč notranji trg.
- (70) Nazadnje bi se ukrepi prehranske verige, kot so veterinarski in fitosanitarni ukrepi v primeru kriz na področju zdravja živali in rastlin, lahko dopolnjevali s tržnimi posegi v okviru

⁶⁶ COM(2017) 623 final.

⁶⁷ COM(2018) 442 final.

⁶⁸ COM(2018) 443 final.

⁶⁹ COM(2018) 372 final.

⁷⁰ COM(2018) 439 final.

⁷¹ COM(2018) 447 final.

⁷² COM(2018) 435 final.

⁷³ COM(2018) 434 final.

⁷⁴ COM(2018) 375 final.

⁷⁵ COM(2018) 367 final.

⁷⁶ COM(2018) 322 final, člen 10.

⁷⁷ COM(2018) 382 final.

načrtovanja skupne kmetijske politike Unije, vzpostavljene z Uredbo (EU) št. [...] Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁸.

- (71) Če je primerno, bi se morali ukrepi programa uporabiti za sorazmerno odpravljanje tržnih pomanjkljivosti ali neoptimalnih naložbenih razmer, ne da bi se podvajali ali nadomestili zasebno financiranje, ter bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost.
- (72) Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s sprejetjem programov dela za izvajanje ukrepov, ki prispevajo k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁹.
- (73) Vrste financiranja in načine izvajanja iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje specifičnih ciljev in rezultatov ukrepov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovana stopnja neupoštevanja veljavnih pravil. To bi moralo vključevati obravnavanje uporabe pavšalnih zneskov, financiranja po pavšalni stopnji in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot določa člen 125(1) finančne uredbe.
- (74) Za zagotovitev rednega spremljanja in poročanja bi se moral že na samem začetku vzpostaviti ustrezen okvir za spremljanje ukrepov in rezultatov programa. Takšno spremljanje in poročanje bi moralo temeljiti na kazalnikih, ki merijo učinke ukrepov v okviru programa glede na vnaprej določena izhodišča.
- (75) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁸⁰ je treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike, ki bodo podlaga za ocenjevanje učinkov programa na terenu.
- (76) Na podlagi seznama bolezni živali iz poglavja 2 dela I Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta⁸¹, Uredbe (ES) št. 2160/2003 Evropskega parlamenta in Sveta⁸² in Uredbe (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁸³ bi bilo treba določiti seznam bolezni in zoonoz, upravičenih do financiranja v okviru izrednih ukrepov po programih za izkoreninjenje, obvladovanje in nadzor.
- (77) Da se upoštevajo situacije, ki jih izzovejo bolezni živali, ki bistveno vplivajo na živinorejo ali trgovino z rejnimi živalmi, razvoj zoonoz, ki ogrožajo ljudi, ali novi znanstveni dosežki ali epidemiološke spremembe pa tudi bolezni živali, ki bi lahko ogrožale Unijo, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte glede spremembe seznama bolezni živali in zoonoz. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa pri doseganju njegovih ciljev bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom

⁷⁸ COM(2018) 393 final.

⁷⁹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁸⁰ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁸¹ Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

⁸² Uredba (ES) št. 2160/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o nadzoru salmonele in drugih opredeljenih povzročiteljih zoonoz, ki se prenašajo z živili (UL L 325, 12.12.2003, str. 1).

⁸³ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L 147, 31.5.2001, str. 1).

290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s pregledom ali dopolnjevanjem kazalnikov za merjenje doseganja specifičnih ciljev, kadar je to potrebno, in za dopolnitev te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (78) V skladu s [*sklic se po potrebi posodobi v skladu z novim sklepom o ČDO*: členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU⁸⁴] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevni ČDO povezan.
- (79) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁵, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95⁸⁶, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁸⁷ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁸⁸ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁹. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (80) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi, pri čemer določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi

⁸⁴ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

⁸⁵ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁸⁶ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁸⁷ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁸⁸ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁸⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.

- (81) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁹⁰ ureja obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo države članice v okviru te uredbe in pod nadzorom pristojnih organov držav članic. Uredba (EU) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁹¹ ureja obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvaja Komisija v okviru te uredbe in pod nadzorom Evropskega nadzornika za varstvo podatkov. Vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani pristojnih organov bi morala biti v skladu s predpisi o prenosu osebnih podatkov iz Uredbe (EU) 2016/679, vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani Komisije pa v skladu s predpisi o prenosu osebnih podatkov iz Uredbe (ES) št. 45/2001.
- (82) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi čezmejne narave obravnavanih vprašanj, temveč se zaradi večje primernosti ukrepov Unije lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (83) Cilj programa bi moral biti tudi zagotoviti večjo prepoznavnost in skladnost notranjega trga Unije, konkurenčnost podjetij, vključno z MSP, ter ukrepe evropske statistike za evropske državljane, podjetja in uprave.
- (84) Uredbo (EU) št. 99/2013, Uredbo (EU) št. 1287/2013, Uredbo (EU) št. 254/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁹², Uredbo (EU) št. 258/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁹³, Uredbo (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter⁹⁴, Uredbo (EU) 2017/826 bi bilo treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2021.
- (85) Primerno je zagotoviti nemoten in neprekinjen prehod med programi na področjih konkurenčnosti podjetij in MSP, varstva potrošnikov, strank in končnih uporabnikov finančnih storitev, oblikovanja politik na področju finančnih storitev, prehranske verige ter evropske statistike, vzpostavljenimi z Uredbo (EU) št. 1287/2013, Uredbo (EU) št. 254/2014, Uredbo (EU) št. 2017/826, Uredbo (EU) št. 258/2014, Uredbo (EU) št. 652/2014, in Uredbo (EU) št. 99/2013, ter tem programom, zlasti glede nadaljevanja večletnih ukrepov ter ocenjevanja uspehov predhodnih programov –

⁹⁰ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁹¹ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 8, 12.1.2001, str. 1).

⁹² Uredba (EU) št. 254/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o večletnem programu za potrošnike za obdobje 2014–2020 in o razveljavitvi Sklepa št. 1926/2006/ES (UL L 84, 20.3.2014, str. 42).

⁹³ Uredba (EU) št. 258/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje posebnih dejavnosti na področju računovodskega poročanja in revizije za obdobje 2014–2020 in o razveljavitvi Sklepa št. 716/2009/ES (UL L 105, 8.4.2014, str. 1)

⁹⁴ Uredba (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, spremembi direktiv Sveta 98/56/ES, 2000/29/ES in 2008/90/ES, uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 882/2004 in (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi sklepov Sveta 66/399/EGS in 76/894/EGS ter Odločbe Sveta 2009/470/ES (UL L 189, 27.6.2014, str. 1).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavi program za izboljšanje delovanja notranjega trga in konkurenčnosti podjetij, vključno z mikro, malimi in srednjimi podjetji, ter okvir za financiranje razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike v smislu člena 13 Uredbe (ES) št. 223/2009 (v nadaljnjem besedilu: program).

V uredbi so določeni cilji programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna Unije, med drugim v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) finančne uredbe, ki združujejo nepovratne oblike podpore in/ali finančne instrumente iz proračuna Unije s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (2) „evropska statistika“ pomeni statistiko, razvito, pripravljeno in izkazano v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009;
- (3) „pravni subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt brez pravne osebnosti v skladu s členom 197(2)(c) Uredbe (EU, Euratom) Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba);
- (4) „mikro, mala in srednja podjetja“ pomeni mikro, mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v različici Priporočila Komisije 2003/361/ES⁹⁵ z dne 6. maja 2003;
- (5) „tretja država“ pomeni državo, ki ni članica Unije.

Člen 3

Cilji programa

1. Splošni cilji programa so:

- (a) izboljšati delovanje notranjega trga, predvsem pa zaščititi in opolnomočiti državljane, potrošnike in podjetja, zlasti mikro, mala in srednja podjetja (MSP), z izvrševanjem

⁹⁵ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

prava Unije, olajševanjem dostopa do trga, določanjem standardov ter spodbujanjem zdravja ljudi, živali in rastlin ter dobrobiti živali, poleg tega pa tudi izboljšati sodelovanje med pristojnimi organi držav članic ter med pristojnimi organi držav članic in Komisijo ter decentraliziranimi agencijami Unije;

- (b) zagotavljati visokokakovostno, primerljivo in zanesljivo statistiko o Evropi, ki podpira oblikovanje, spremljanje in ocenjevanje vseh politik Unije ter oblikovalcem politik, podjetjem, akademskemu svetu, državljanom in medijem pomaga sprejemati informirane odločitve ter aktivno sodelovati v demokratičnem procesu.

2. Specifični cilji programa so:

- (a) povečati učinkovitost notranjega trga, omogočiti lažje preprečevanje in odstranjevanje ovir, podpirati razvoj, izvajanje in izvrševanje prava Unije na področjih notranjega trga blaga in storitev, javnih naročil, nadzora trga ter na področjih prava gospodarskih družb, pogodbenega in nepogodbenega prava, preprečevanja pranja denarja, prostega pretoka kapitala, finančnih storitev in konkurence, vključno z razvojem orodij upravljanja;
- (b) izboljšati konkurenčnost podjetij s posebnim poudarkom na MSP ter z ukrepi, ki MSP ponujajo različne oblike podpore, omogočiti dostop do trgov, vključno z internacionalizacijo MSP, ugodnim poslovnim okoljem za MSP, konkurenčnostjo sektorjev, modernizacijo industrije in spodbujanjem podjetništva;
- (c) zagotoviti učinkovito delovanje notranjega trga s procesi standardizacije, ki:
 - (i) omogočajo financiranje evropske standardizacije in sodelovanje zainteresiranih strani pri določanju evropskih standardov;
 - (ii) podpirajo razvoj visokokakovostnih mednarodnih standardov računovodskega poročanja in revizije, omogočajo njihovo vključevanje v pravo Unije ter spodbujajo inovacije in razvoj najboljših praks korporativnega poročanja;
- (d) zavzemati se za interese potrošnikov ter zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov in varnosti proizvodov z:
 - (i) opolnomočenjem, podpiranjem in izobraževanjem potrošnikov, podjetij in civilne družbe; zagotavljanjem visoke ravni varstva potrošnikov, trajnostne potrošnje in varnosti proizvodov, zlasti s podpiranjem ukrepov pristojnih izvršilnih organov in organizacij, ki zastopajo potrošnike, ter sodelovanja; zagotavljanjem, da imajo vsi potrošniki dostop do pravnih sredstev, in zagotavljanjem ustreznih informacij o trgih in potrošnikih;
 - (ii) krepitvijo sodelovanja potrošnikov, drugih končnih uporabnikov finančnih storitev in civilne družbe pri oblikovanju politike na področju finančnih storitev; spodbujanjem boljšega razumevanja finančnega sektorja;
- (e) prispevati k visoki ravni zdravja ljudi, živali in rastlin v prehranski verigi in na povezanih področjih, vključno s preprečevanjem in izkoreninjanjem bolezni in škodljivih organizmov, ter podpirati izboljšanje dobrobiti živali ter trajnostno proizvodnjo in potrošnjo hrane;
- (f) pravočasno, nepristransko in stroškovno učinkovito pripravljati in sporočati visokokakovostno statistiko o Evropi s pomočjo okrepljenih partnerstev v okviru evropskega statističnega sistema iz člena 4 Uredbe (ES) št. 223/2009 in z vsemi zadevnimi zunanjimi stranmi ter z uporabo različnih podatkovnih virov, naprednih metod podatkovne analitike, pametnih sistemov in digitalnih tehnologij.

Člen 4

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2021–2027 znašajo 4 088 580 000 EUR v tekočih cenah.
2. V okviru zneska iz odstavka 1 se za naslednje cilje dodelijo naslednji okvirni zneski:
 - (a) 1 000 000 000 EUR za cilj iz člena 3(2)(b);
 - (b) 188 000 000 EUR za cilj iz člena 3(2)(d)(i);
 - (c) 1 680 000 000 EUR za cilj iz člena 3(2)(e);
 - (d) 552 000 000 EUR za cilj iz člena 3(2)(f).
3. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, predvsem za dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja ter za izkoriščanje informacijskotehnoloških omrežij, ki se osredotočajo na obdelavo in izmenjavo podatkov, pa tudi za uporabo in razvoj korporativnih informacijskotehnoloških orodij.
4. Za cilj iz člena 3(2)(e) se proračunske obveznosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, lahko razporedijo na več let v letne obroke.
5. Z odstopanjem od člena 111(2) finančne uredbe Komisija prevzame proračunsko obveznost za nepovratna sredstva, ki so dodeljena za izredne veterinarske in fitosanitarne ukrepe v okviru specifičnega cilja iz člena 3(2)(e) te uredbe, in sicer po oceni zahtevkov za plačilo, ki jih predložijo države članice.
6. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerazporedijo na program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s točko (a) člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega člena. Če je to mogoče, se ti viri uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 5

Tretje države, pridružene programu

Programu se lahko pridružijo naslednje tretje države:

- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu EGP;
- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za njihovo udeležbo v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (c) države, ki jih zajema evropska sosedska politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja udeležbo tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:
 - (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;

- (ii) določa pogoje udeležbe v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške;
- (iii) na tretjo državo ne prenese pristojnosti za odločanje v zvezi s programom,
- (iv) Uniji zagotavlja pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.

Prispevki iz točke (ii) so namenski prejemki v skladu s členom [21(5)] finančne uredbe.

Člen 6

Izvajanje in oblike financiranja EU

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz člena 62(1)(c) finančne uredbe.
2. S programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil. Zagotovi se lahko tudi financiranje v obliki finančnih instrumentov v okviru mehanizmov mešanega financiranja.
3. Prispevki v mehanizmu vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz [člena X] Uredbe XXX [uredbe, ki bo nasledila uredbo o Jamstvenem skladu]⁹⁶.

POGLAVJE II

NEPOVRATNA SREDSTVA

Člen 7

Nepovratna sredstva

Nepovratna sredstva v okviru programa se dodeljujejo in upravljaajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.

Člen 8

Upravičeni ukrepi

1. Do financiranja so upravičeni samo ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 3.
2. Upravičeni so zlasti naslednji ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 3:
 - (a) ustvarjanje pravih pogojev za opolnomočenje vseh akterjev notranjega trga, vključno s podjetji, državljani in potrošniki, civilno družbo in javnimi organi, s pomočjo preglednih informacij in kampanjami ozaveščanja, izmenjavo najboljše prakse, spodbujanjem dobrih praks, izmenjavo in razširjanjem strokovnega znanja in izkušenj ter organizacijo usposabljanj;
 - (b) zagotavljanje mehanizmov, s katerimi državljani, potrošniki, končni uporabniki, civilna družba in predstavniki podjetij iz Unije lahko prispevajo k političnim razpravam,

⁹⁶

[dodati]

politikam in postopkom odločanja, zlasti s podpiranjem delovanja zastopniških organizacij na nacionalni ravni in ravni Unije;

- (c) krepitev zmogljivosti, spodbujanje in usklajevanje skupnih ukrepov med državami članicami in pristojnimi organi držav članic ter med pristojnimi organi držav članic in Komisijo, decentraliziranimi agencijami Unije in organi tretjih držav;
 - (d) podpora za učinkovito izvrševanje in posodobitev pravnega okvira Unije in njegovega hitrega prilagajanja spreminjajočemu se okolju, vključno z zbiranjem podatkov in analizami; študije, ocene in priporočila politik; organizacija predstavitvenih dejavnosti in pilotnih projektov; dejavnosti komuniciranja; razvoj namenskih orodij informacijske tehnologije, ki zagotavljajo pregledno in učinkovito delovanje notranjega trga.
3. Do financiranja so upravičeni naslednji ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(b):
- (a) zagotavljanje različnih oblik podpore za MSP;
 - (b) izboljševanje dostopa MSP do trgov, podpora MSP pri obravnavi svetovnih in družbenih izzivov ter pri poslovni internacionalizaciji in krepitev vodilnega industrijskega položaja Unije v globalnih vrednostnih verigah, vključno z evropsko podjetniško mrežo;
 - (c) obravnavanje tržnih ovir in upravnega bremena ter ustvarjanje ugodnega poslovnega okolja za opolnomočenje MSP, da izkoristijo notranji trg;
 - (d) spodbujanje rasti podjetij, vključno z razvojem znanja in spretnosti, ter industrijsko preoblikovanje v proizvodnem in storitvenem sektorju;
 - (e) podpiranje konkurenčnosti podjetij in celotnih gospodarskih sektorjev ter pomoč MSP pri uvajanju inovacij in sodelovanju v vrednostnih verigah s pomočjo strateškega povezovanja ekosistemov in grozdov, vključno s skupno pobudo grozdov;
 - (f) spodbujanje podjetniškega poslovnega okolja in podjetniške kulture, tudi z mentorskim programom za nove podjetnike, ter podpiranje zagonskih podjetij ter trajnosti in razširitve poslovanja.
4. Ukrepi iz členov 15 in 16 Uredbe (EU) št. 1025/2012, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, so upravičeni do financiranja.
5. Ukrepi, ki zagotavljajo podporo za dejavnosti, katerih namen je razviti, uporabljati, oceniti in spremljati mednarodne standarde na področjih računovodskega poročanja in revizije, nadzirati postopke določanja standardov in uresničevati specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), so upravičeni do financiranja.
6. Ukrepi iz Priloge I, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e), so upravičeni do financiranja.
7. Ukrepi iz Priloge II, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f), so upravičeni do financiranja.

Člen 9

Upravičeni subjekti

- 1. Poleg meril iz člena 197 finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz odstavkov od 2 do 7 tega člena.
- 2. Poleg subjektov, ki izpolnjujejo pogoje za upravičenost iz odstavkov od 3 do 7, so v okviru programa upravičeni naslednji subjekti:

- (a) pravni subjekti s sedežem v eni od naslednjih držav:
 - (i) državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - (ii) tretji državi, pridružen program v skladu s členom 5;
 - (b) vsi pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije, in vse mednarodne organizacije;
 - (c) pravni subjekti s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena programu, so izjemoma upravičeni do sodelovanja, če ukrep sledi ciljem Unije in dejavnosti zunaj Unije prispevajo k učinkovitosti ukrepov, izvedenih na ozemljih držav članic, za katere veljajo Pogodbe.
3. Pravni subjekti s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena programu, lahko sodelujejo v naslednjih ukrepih:
- (a) ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(b);
 - (b) ukrepi, ki podpirajo varstvo potrošnikov za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(d)(i).
- Subjekti, ki sodelujejo v ukrepih iz točk a) in b), niso upravičeni do finančnih prispevkov Unije, razen kadar je to za program nujno, zlasti kar zadeva konkurenčnost in dostop do trgov za podjetja Unije ali kar zadeva varstvo potrošnikov, ki prebivajo v Uniji. Ta izjema ne velja za pridobitne subjekte.
4. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, so upravičeni subjekti iz členov 15 in 16 Uredbe (EU) št. 1025/2012.
5. Pri ukrepih, ki podpirajo varstvo potrošnikov za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(d)(i) in se nanašajo na mrežo evropskih potrošniških centrov, so upravičeni naslednji organi:
- (a) organ, ki ga je imenovala država članica ali tretja država iz člena 5 in je neprofitna organizacija, izbrana v preglednem postopku;
 - (b) javni organ.
6. Tretje države, pridružene programu ali ne, so upravičene pri naslednjih ukrepih za uresničevanje specifičnega cilja iz člena 3(2)(e):
- (a) zaščitnih ukrepov, sprejetih v primeru neposredne grožnje zdravstvenemu statusu Unije, ki je posledica pojava ali razvoja ene od bolezni živali ali zoonoz, navedenih v Prilogi III, ali škodljivih organizmov na rastlinah, navedenih v členu 16, na ozemlju tretje države ali države članice;
 - (b) zaščitnih ukrepov ali drugih ustreznih dejavnosti, sprejetih v podporo zdravstvenemu statusu Unije.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 za spremembe Priloge III, če je treba upoštevati situacije, ki jih izzovejo tiste bolezni živali, ki bistveno vplivajo na živinorejo ali trgovino z rejnimi živalmi, razvoj zoonoz, ki ogrožajo ljudi, ali nove znanstvene ali epidemiološke razvojne dosežke, pa tudi bolezni živali, ki bi lahko pomenile novo grožnjo Uniji.

Razen v primeru bolezni živali in škodljivih organizmov na rastlinah, ki znatno vplivajo na Unijo, bi morale države, ki niso pridružene programu, načeloma same financirati svojo udeležbo pri ukrepih iz točk (a) in (b).

7. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, so upravičeni naslednji pravni subjekti:
- (a) nacionalni statistični uradi in drugi nacionalni organi iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009;
 - (b) pri ukrepih, ki podpirajo omrežja sodelovanja, drugi organi, ki delujejo na področju statistike in niso organi iz točke (a) tega odstavka;
 - (c) nepridobitni subjekti, ki so neodvisni od industrijskih, komercialnih, poslovnih ali drugih nasprotujočih si interesov, njihovi glavni cilji in dejavnosti pa so spodbujanje in podpiranje izvajanja Evropskega statističnega kodeksa ravnanja iz člena 11 Uredbe (ES) št. 223/2009 in izvajanje novih metod priprave evropske statistike, katerih cilj je povečati učinkovitost in kakovost na ravni Unije.

Člen 10

Imenovani upravičenci

Naslednji subjekti so lahko upravičeni do nepovratnih sredstev v okviru programa brez razpisa za zbiranje predlogov:

- (a) pri ukrepih na področju nadzora trga, ki uresničujejo specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe, organi za nadzor trga držav članic iz člena 17 Uredbe (ES) št. 765/2008 in člena 11 [predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje]⁹⁷;
- (b) pri ukrepih na področju akreditacije in nadzora trga, ki uresničujejo specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe, organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008 za izvajanje dejavnosti iz člena 32 Uredbe (ES) št. 765/2008;
- (c) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(i) te uredbe, subjekti iz člena 17 Uredbe (EU) št. 1025/2012;
- (d) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (EFRAG), Fundacija za mednarodne standarde računovodskega poročanja (IFRS) in Odbor za zaščito javnega interesa (PIOB);
- (e) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(d)(i) v zvezi z zastopanjem interesov potrošnikov na ravni Unije, evropska potrošniška organizacija BEUC (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*) in evropsko združenje za usklajevanje zastopanja potrošnikov pri standardizaciji ANEC (*European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation*), če nista v navzkrižju interesov in prek svojih članov predstavljata interese potrošnikov Unije v vsaj dveh tretjinah držav članic;
- (f) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(d)(ii), organizaciji Finance Watch in Better Finance pod naslednjimi pogoji, ki se letno ocenjujejo:
 - (i) subjekta sta nevladna, nepridobitna in neodvisna od industrije, trgovine in podjetij;
 - (ii) nista v navzkrižju interesov in prek svojih članov predstavljata interese potrošnikov Unije in drugih končnih uporabnikov na področju finančnih storitev;

⁹⁷

COM(2017) 795 final.

- (g) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe:
- (i) pristojni organi držav članic in njihovi povezani subjekti, referenčni laboratoriji Evropske unije in referenčni centri Evropske unije iz členov 92, 95 in 97 Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta⁹⁸ ter mednarodne organizacije;
 - (ii) samo v primeru ukrepov, opisanih v členu 9(6)(a) in (b) te uredbe, tretje države, pridružene programu ali ne;
- (h) pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, nacionalni statistični uradi in drugi nacionalni organi iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009.

Člen 11

Merila za ocenjevanje in dodelitev

Odbore za ocenjevanje ukrepov, s katerimi se uresničujejo specifični cilji iz člena 3(2), lahko deloma ali v celoti sestavljajo zunanji strokovnjaki.

Člen 12

Pravila sofinanciranja

1. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(a) te uredbe in se nanašajo na organe za nadzor trga držav članic in tretjih držav, pridruženih programu, ter na preizkusne zmogljivosti Unije iz člena 20 [predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih in njeno izvrševanje], lahko program financira do 100 % upravičenih stroškov ukrepa, če se ne krši načelo sofinanciranja iz finančne uredbe.
2. Za nepovratna sredstva, dodeljena odboru PIOB, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), se, če financiranje Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov (IFAC) v določenem letu preseže dve tretjini celotnega letnega financiranja, letni prispevek za to leto omeji na največji znesek, ki je opredeljen v programu dela iz člena 16.
3. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe, lahko program financira do 100 % upravičenih stroškov, če se ne krši načela sofinanciranja iz člena 190 finančne uredbe.
4. Pri ukrepih, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, lahko program financira do 95 % upravičenih stroškov ukrepov, ki podpirajo omrežja sodelovanja iz člena 15 Uredbe (ES) št. 223/2009.

⁹⁸ Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmih, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L 95, 7.4.2017, str. 1).

Člen 13

Upravičeni stroški

Poleg meril iz člena 186 finančne uredbe se za ukrepe, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e) te uredbe, uporabljajo naslednja merila za upravičenost stroškov:

- (a) kot je določeno v členu 193(2)(b) finančne uredbe, so stroški upravičeni pred datumom začetka ukrepa;
- (b) takšni stroški so lahko upravičeni tudi na podlagi sprejetih ukrepov v zvezi z domnevnim pojavom bolezni ali prisotnostjo škodljivega organizma, če sta ta pojav ali prisotnost pozneje potrjena.

Stroški iz točke (a) prvega odstavka so upravičeni od datuma obvestila o pojavu bolezni ali prisotnosti škodljivega organizma Komisiji.

Člen 14

Kumulativno, dopolnilno in kombinirano financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Za vsak prispevek programa Unije k ukrepu se uporabljajo pravila zadevnega programa. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. Ukrepi, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti ali ki izpolnjujejo naslednje kumulativne, primerjalne pogoje:
 - (a) ocenjeni so bili v razpisu za zbiranje predlogov v okviru programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev se ne smejo financirati v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov;lahko prejemajo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada plus ali Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v skladu z odstavkom 5 člena [67] Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah] in členom [8] Uredbe (EU) XX [o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike], če so takšni ukrepi skladni s cilji zadevnega programa. Uporabljajo se pravila iz sklada, ki zagotavlja podporo.
3. Operacija lahko prejme podporo iz enega ali več programov Unije. V takih primerih se izdatki, prijavljeni v zahtevku za plačilo, ne navedejo v zahtevku za plačilo za drug program.
4. Znesek izdatkov, ki ga je treba vnesti v zahtevek za plačilo, se lahko za vsak zadevni program izračuna sorazmerno v skladu z dokumentom, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

POGLAVJE III

OPERACIJE MEŠANEGA FINANCIRANJA

Člen 15

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja iz tega programa se izvajajo v skladu z [uredbo o skladu InvestEU] in naslovom X finančne uredbe.

POGLAVJE IV

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN KONTROLA

Člen 16

Izvajanje programa

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe. V programih dela se po potrebi določi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja.
2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme programe dela, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(e), kot je določeno v Prilogi I. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 21(2).
3. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se ukrepi iz Priloge II k tej uredbi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, izvedejo v skladu s členoma 14 in 17 Uredbe (ES) št. 223/2009.

Člen 17

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku programa pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 3(2) so določeni v Prilogi IV.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa glede doseganja njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 z namenom pregleda ali dopolnitve kazalnikov iz Priloge IV, kadar je to potrebno, in dopolnitve te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.
3. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in, kadar je to ustrezno, državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 18

Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Vmesna ocena programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja programa.
3. V zvezi z ukrepi, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(c)(ii), Komisija pripravi letno poročilo o dejavnostih Fundacije za mednarodne standarde računovodskega poročanja glede razvoja mednarodnih standardov računovodskega poročanja, ter dejavnostih odbora PIOB in skupine EFRAG. Komisija poročilo posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu.
4. V skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 223/2009 se Komisija z Odborom za evropski statistični sistem posvetuje glede delov ocen, ki se nanašajo na ukrepe, s katerimi se uresničuje specifični cilj iz člena 3(2)(f) te uredbe, in sicer pred njihovim sprejetjem in predložitvijo Evropskemu parlamentu in Svetu.
5. Na koncu izvajanja programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno programa.
6. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 19

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v programu na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, tretja država odgovornemu odredbodajalcu, tj. Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), in Evropskemu računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop za celovito izvrševanje njihovih pristojnosti. V primeru urada OLAF take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF).

Člen 20

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 9 in 17 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz členov 9 in 17 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Pred sprejetjem delegiranega akta se Komisija posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenuje vsaka država članica v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 9 in 17, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 21

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali, ustanovljen s členom 58 Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁹⁹. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
 2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
- Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, če se v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.

POGLAVJE V

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 22

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov) z zagotavljanjem jasnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.
3. Komisija (EUROSTAT) izvaja dejavnosti informiranja in komuniciranja v zvezi z uresničevanjem specifičnega cilja iz člena 3(2)(f) ter ukrepi in rezultati v okviru tega cilja, kadar se nanašajo na razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, ob upoštevanju statističnih načel iz Uredbe (ES) št. 223/2009, zlasti tistih o strokovni neodvisnosti in nepristranskosti.

⁹⁹ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 031, 1.2.2002, str. 1).

Člen 23

Razveljavitev

Uredbe (EU) št. 99/2013, št. 1287/2013, št. 254/2014, št. 258/2014, št. 652/2014 in št. 2017/826 se razveljavijo z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 24

Prehodne določbe

1. Ta uredba do zaključka zadevnih ukrepov ne vpliva na njihovo nadaljevanje ali spremembo v skladu z uredbami (EU) št. 99/2013, št. 1287/2013, št. 254/2014, št. 258/2014, št. 652/2014 in št. 2017/826, ki se še naprej uporabljajo za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru predhodnih programov, vzpostavljenih z akti iz odstavka 1.
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 vknjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 4(3), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 25

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1 Naslov predloga/pobude
- 1.2 Zadevna področja (*programski sklop*)
- 1.3 Vrsta predloga/pobude
- 1.4 Utemeljitev predloga/pobude
- 1.5 Trajanje ukrepa in finančnih posledic
- 1.6 Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1 Pravila o spremljanju in poročanju
- 2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi
- 2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice
- 3.2 Ocenjene posledice za odhodke
 - 3.2.1 *Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.2 *Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.3 *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3 Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi programa za enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 258/2014, (EU) št. 652/2014 in (EU) 2017/826

1.2. Zadevna področja (programski sklop)

Enotni trg, inovacije in digitalno

1.3. Predlog/pobuda se nanaša na:

☒ nov ukrep.

☐ nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa¹⁰⁰

☒ podaljšanje obstoječega ukrepa.

☒ združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep.

1.4. Utemeljitev predloga/pobude

1.4.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Vzpostavitev notranje strukture upravljanja za koordinacijo med storitvami, skupni pristop pri določitvi programov dela, spremljanje in poročanje o izvajanju programa in doseganju rezultatov.

Prenos pooblastila na izvajalske agencije, priprava dokumentacije programa in standardnih dokumentov za izvajanje. Prilagoditev sistemov upravljanja programa.

Za konkurenčnost, MSP in notranji trg:

– vzpostavitev partnerstev za evropsko podjetniško mrežo, programa poslovnih izmenjav za podjetnike, skupne pobude za grozde in partnerstev za standardizacijo.

1.4.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije*

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno):

Ukrepanje na ravni Unije je potrebno za zagotovitev skladnega razvoja enotnega trga, nediskriminacije, varstva potrošnikov, učinkovite konkurence, razvijanja zmogljivosti v državah članicah ter sodelovanja in zaupanja med njimi, za reševanje čezmejnih vprašanj ter zagotavljanje varnosti enotnega trga. Programa se lahko razvija samo na ravni Unije, saj ukrepi zahtevajo dejavno sodelovanje med nacionalnimi zmogljivostmi in njihovo usklajevanje.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno):

¹⁰⁰

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

Glavna dodana vrednost EU programa je podpiranje dobro delujočega notranjega trga in zlasti:

- opolnomočenje državljanov/potrošnikov (neposredno ali posredno), podjetij (zlasti MSP) in javnih uprav za neomejen dostop do priložnosti, ki jih ponuja notranji trg;
- spodbujanje upravnega sodelovanja med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo s pomočjo informacij, izmenjave najboljših praks in krepitev zmogljivosti;
- podpiranje oblikovanja pravil, določanja standardov, vključno na mednarodni ravni, ter izvrševanja na ravni Unije prek financiranja zbiranja podatkov in analiz.

1.4.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Ocene in pridobljene izkušnje vključenih programov in proračunskih vrstic kažejo, da so vsi prinesli dodano vrednost in bi se morali nadaljevati.

Pri vmesni oceni programa **COSME**¹⁰¹ je bilo ugotovljeno, da je program zelo pomemben pri spodbujanju gospodarske rasti in ustvarjanju zaposlitvenih možnosti ter da je v veliki meri usklajen s spreminjajočimi se potrebami MSP. Njegova prednost je, da se pri izvajanju programa uporabljajo posredniki, ki imajo neposreden in dolgotrajen stik z MSP. To omogoča prilagojeno podporo MSP, ki ustreza posebnim sektorjem, kot so turizem, tekstil, ustvarjalne panoge itd., ter doseganje velikega multiplikativnega učinka ukrepov. Instrument jamstev za posojila v okviru programa COSME je dosegel močan učinek v praksi, Evropsko računsko sodišče pa ga je pozitivno ocenilo.

Prav tako so potrebna stalna vlaganja v izboljšanje kakovosti, prepoznavnosti in preglednosti **orodij za upravljanje notranjega trga** (Tvoja Evropa, Tvoja Evropa – nasveti (YEA), SOLVIT, informacijski sistem za notranji trg), da se državljanom in podjetjem omogoči učinkovito izkoriščanje pravic na področju notranjega trga ter obvladovanje vse večje čezmejne mobilnosti in dejavnosti ter nadaljnje digitalizacije enotnega trga, tj. potrebna bo celostna nadgradnja portala Tvoja Evropa, saj bo enotni digitalni portal temeljil na portalu Tvoja Evropa z novim skupnim uporabniškim vmesnikom (iskalnikom), ki ga bo upravljala Komisija.

Za ukrepe na področju **konkurence** so študije pokazale, da so makroekonomski učinki izvrševanja konkurenčnega prava Unije bistvenega pomena. Glavna spoznanja v zvezi s prepoznavanjem novih in vedno večjih izzivov so bila pridobljena tudi z vsakodnevnim izvrševanjem politike konkurence Unije. Med njimi so vse večja kompleksnost in zahtevnost v svetu, ki ga vodijo informacijska tehnologija in podatki (vse bolj izpopolnjena orodja informacijske tehnologije, ki jih uporabljajo podjetja, stalno večanje obsega elektronskih telekomunikacij in uporabe umetne inteligence, velepodatki in algoritmi), ter potreba po širšem in bolj poglobljenem sodelovanju z nacionalnimi organi in sodišči.

Ocena je potrdila tudi, da obstoječi regulativni okvir za **standardizacijo** ustreza ciljem, vendar je pokazal tudi področja za izboljšanje na ravni politik in operativni ravni. Na ravni politik so glavna spoznanja zadevala naslednje: a) hitro in pravočasno pripravo standardov; b) vključenost šibkejših zainteresiranih strani, ki predstavljajo

¹⁰¹

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/28084>

interese potrošnikov, okolja, delavcev, ter zlasti MSP, ki v procesu standardizacije povezujejo inovacije s standardizacijo; c) podporo konkurenčnosti evropskih podjetij na globalni ravni; d) izboljšanje komunikacijskih kanalov med Komisijo in evropskim standardizacijskim sistemom.

Ocena delovanja **notranjega trga blaga** je potrdila dodano vrednost skupnih ukrepov organov za nadzor trga. Vendar bi bili potrebni bolj usklajen okvir za usklajevanje skupnih ukrepov, zmanjšano upravno breme za organe in povečana sredstva, zlasti za stroške preizkušanja izdelkov, da bi omejili močan tok izdelkov, ki ne izpolnjujejo zahtev in so na voljo na enotnem trgu. Da bi v celoti izkoristili enotni trg, bi bilo treba optimizirati tudi delovanje sistema vzajemnega priznavanja, in sicer z usmerjenim ozaveščanjem in usposabljanjem, vključno s posebnimi ukrepi v sektorjih, v katerih bi lahko vzajemno priznavanje pripomoglo k največjemu povečanju konkurenčnosti EU ter podpiralo sodelovanje med nacionalnimi organi, da se krepí njihova kultura vzajemnega priznavanja ter gradi zaupanje v različne pravne sisteme in zahteve, povezane s proizvodi. Potrjena je bila osrednja vloga EU sistema akreditacije organov za ugotavljanje skladnosti, kar opravičuje stalno podporo akreditacijski infrastrukturi iz Uredbe (ES) št. 765/2008 na ravni EU.

Ocena **programa za potrošnike** kaže splošno zadovoljstvo zainteresiranih strani v zvezi z ustreznostjo in učinkovitostjo dejavnosti. Evropski potrošniški centri, akademija za e-izvrševanje ter sistem RAPEX so zelo dobro ocenjeni, prav tako tudi podpora organizaciji BEUC ter vsem dogodkom mreženja za zainteresirane strani. Na splošno je ocenjeno, da so cilji in prednostne naloge programa za potrošnike še vedno v celoti relevantni in bi se morali ohraniti. Dodatne prednostne naloge bi lahko bile namenjene trajnosti potrošnji, enotni in visoki ravni varstva potrošnikov po vsej Uniji, podpori potrošniškim organizacijam na ravni držav članic (npr. skupaj z državami članicami v njihovi vlogi varuhov potrošnikov). Navsezadnje izkušnje kažejo, da bi moral program moral uživati večjo stopnjo prožnosti, da bi se bolje spoprijemal z novimi tržnimi izzivi, ki jih vodijo hitre in pogosto nepredvidljive družbene in tehnološke spremembe.

V primeru **finančnih storitev** je bilo financiranje organizacij Better Finance in Finance Watch s pomočjo programa za krepitev zmogljivosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev prav tako uspeh, ki je obema organizacijama omogočil, da rasteta kot strokovni neindustrijski organizaciji z dopolnjevalnimi profili in prinašata visoko dodano vrednost EU v prizadevanjih za doseganje načrtovanih ciljev. V okviru programa o standardih na področju računovodskega poročanja in revizije rezultati ocen jasno kažejo, da so bili cilji programa doseženi in da potem takem mehanizmu za izplačevanje sredstev učinkovito delujejo.

Vmesna ocena **programa za prehransko verigo** je potrdila, da je dodana vrednost, za katero si je prizadeval program (prvo združevanje vseh takih ukrepov), izpolnila želene cilje ter da cilji in področja ukrepanja ostajajo še naprej v veljavi. V odprtem javnem posvetovanju so bili izraženi pomisleki o vplivih ukrepov, ki jih je bilo treba sprejeti po izbruhu bakterije „Xylella“ (škodljivega organizma na rastlinah) v južni Evropi, s tem pa je bila potrjena potreba po večjem osredotočenju na spremljanje in preprečevanje na fitosanitarnem področju.

Ocena **evropskega statističnega programa** je pokazala, da trenutni mehanizem izvajanja deluje učinkovito ter da program poteka uspešno in dosega svoje cilje. ESP zagotavlja jasno dodano vrednost EU zahvaljujoč usklajenemu zagotavljanju

primerljivih in visokokakovostnih podatkov za Unijo. Vendar ocene prav tako kažejo potrebo po zagotovitvi ustreznih sredstev za posodobitev procesov priprave statistike v prihodnje, da bo možen odziv na naraščajoče potrebe uporabnikov, zlasti v zvezi s pravočasnostjo in zajetjem novih podatkov za nastajajoče potrebe politik, ter da bodo ti procesi obenem postali prožnejši in izkoriščali nove tehnologije.

Raznoverstnost ukrepov, ki se izvajajo v okviru tega programa (študije, ankete, naročnine na podatkovne zbirke, razvoj in vzdrževanje informacijskih sistemov za podporo podjetjem itd.) na vseh področjih politik Unije, je Komisiji omogočila, da prilagodi svoje politike raznolikemu in nenehno spreminjajočemu se okolju in da sprejme na dokazih temelječe predloge po obširnemu posvetovanju z zainteresiranimi stranmi.

1.4.4. *Skladnost in možnosti sinergij z drugimi ustreznimi instrumenti*

Dejavnosti sodelovanja, ki so podprte v okviru programov **Fiscalis** in **Carina**, so ključni elementi za krepitev enotnega trga EU. Carinska unija je temelj Unije ter omogoča uresničevanje notranjega trga in drugih prednostnih nalog politik Unije. Ima ključno funkcijo ne le v svoji tradicionalni vlogi zbiranja carin za proračun Unije, temveč tudi zato, ker imajo carinski organi osrednjo vlogo pri zagotavljanju varnosti zunanjih meja in prehranske verige, s tem pa prispevajo k varnosti Evropske unije. Carinski organi imajo pomembno vlogo pri kontroliranju varnosti ali skladnosti uvoza živilskih in neživilskih izdelkov (30 % blaga prihaja na enotni trg iz tretjih držav). Nadzor nad uvozom zahteva tesno sodelovanje med carinskim nadzorom in nadzorom trga, skupne ukrepe, povezovanje sistemov informacijske tehnologije na ravni Unije in krepitev zmogljivosti v državah članicah za usklajevanje nacionalnih sistemov.

Čezmejne in transnacionalne dejavnosti za gospodarsko sodelovanje v okviru **evropskih strukturnih in investicijskih skladov** prav tako podpirajo enotni trg. Program bo spodbujal MSP, da izkoristijo prodorne inovacije in druge rešitve, razvite v okviru drugih programov Unije, kot so **deveti okvirni program za raziskave in razvoj** („Obzorje Evropa“) in vesoljski program. Program Obzorje Evropa bo podpiral vse oblike inovacij, ki jih vodijo podjetja, ob tem pa bo posebno pozornost namenil ustvarjanju trgov in prodornim inovacijam, ki bodo podprte v okviru pobude Evropskega sveta za inovacije; evropska podjetniška mreža lahko zagotovi dodano vrednost s ponujanjem storitev mreženja in drugih podpornih storitev upravičencem ukrepov programa Obzorje Evropa. Navsezadnje se racionalizacija doseže z združevanjem vseh centralno upravljanjih finančnih instrumentov na ravni EU v **skladu InvestEU**¹⁰², vključno z dolžniškimi in lastniškimi finančnimi instrumenti v korist MSP.

Učinkovitost programa, predvsem pri sodelovanju javnih organov, je odvisna tudi od učinkovitosti **programa za digitalno Evropo**, saj bo ta zagotavljal digitalno interoperabilnost in infrastrukturo, ki jih potrebuje več programov EU. Generične rešitve, razvite v okviru programa za digitalno Evropo, bodo poenostavljene, prilagojene svojemu namenu, poleg tega pa se lahko vključijo v rešitve informacijske tehnologije, ki podpirajo notranji trg v okviru tega programa. Skupno upravljanje interoperabilnih rešitev informacijske tehnologije znotraj in zunaj programa bi lahko

¹⁰²

[vstaviti sklic na uredbo o skladu InvestEU]

dodatno povečalo skladnost med programi. Umetna inteligenca, analitika velepodatkov, dostop do podatkovnih virov in druga področja, povezana z informacijsko tehnologijo, so bistveni del programa za konkurenco. Vse te dejavnosti so vključene tudi v program za digitalno Evropo, zato bo navedeni program povečal učinkovitost tega programa, vključno s programom za konkurenco.

Ukrepi programa za prehransko verigo, kot so veterinarski ukrepi v primeru kriz na področju zdravja živali, ki vključujejo izločanje živali in dekontaminacijo kmetij, bi se lahko izvajali s tržnimi ukrepi iz načrtovanja programov **skupne kmetijske politike** (SKP) Unije.

Evropski socialni sklad bo deloval kot katalizator za spodbujanje mobilnosti delavcev in mladine. Program bi zato moral prispevati k rasti in vzpostaviti povezave z vozlišči Unije za (digitalne) inovacije ter naložbami v okviru kohezijske politike in programa Obzorje Evropa. Preučiti je mogoče tudi sinergije s programom Erasmus.

1.5. Trajanje ukrepa in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno

- ☒ od **1. januarja 2021** do **31. decembra 2027**
- ☒ finančne posledice od **1. januarja 2021** do **31. decembra 2027** za odobritve za prevzem obveznosti ter od **1. januarja 2021** do **31. decembra 2032** za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL, ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.6. Načrtovani načini upravljanja¹⁰³

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☒ z lastnimi službami, vključno z zaposlenimi v delegacijah Unije,
- ☒ prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☒ Posredno upravljanje s poverjanjem nalog izvrševanja proračuna:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu*,
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- ☐ subjektom javnega prava,
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,

¹⁰³

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblašчени za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

Posredno upravljanje se lahko občasno uporabi med izvajanjem programa, če se pojavi posebna potreba in posredno upravljanje predstavlja najustreznejši način financiranja, npr. v primeru mednarodnih organizacij in subjektov javnega prava.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Vzpostavljena bo struktura upravljanja za usklajeno izvajanje programa v celotnem obdobju njegove uporabe, ki bo omogočala neprekinjeno izmenjavo informacij o njegovem izvajanju in doseganju rezultatov.

Pričakuje se, da bodo dele programa izvedle izvajalske agencije, zlasti v zvezi s ciljem glede konkurenčnosti in MSP, ciljem na področju prehranske verige in potrošniško politiko.

Za program se bosta izvedli vmesna in naknadna ocena za ocenjevanje napredka pri doseganju ciljev in rezultatov. Vmesna ocena se opravi najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja programa. Končna ocena se opravi štiri leta po tem.

Dejavnosti na področju konkurence se bodo izvajale v skladu z zahtevo Komisije glede poročanja in spremljanja, uporabljala pa se bodo pravila Generalnega direktorata. Oceno učinkovitosti notranjih kontrolnih sistemov bodo zajemala zlasti letna poročila o dejavnostih.

V zvezi s finančnimi storitvami bodo pravila za poročanje določala, da izvajalci in upravičenci predložijo niz rednih in končnih poročil, kar bo omogočilo učinkovito spremljanje dejavnosti. Pravila za poročanje bodo sorazmerna z dejanskimi potrebami po spremljanju in tveganji ter prilagojena posebnim potrebam vsake posamezne pogodbe in nepovratnih sredstev. Takšna poročila se bodo uporabila tudi kot podlaga za izvajanje rednih ocen smotrnosti, na primer v okviru nepovratnih sredstev za poslovanje, dodeljenih na področju računovodskega poročanja in revizije.

V zvezi z notranjim trgom blaga in storitev, javnim naročanjem, nadzorom trga, standardizacijo, konkurenčnostjo podjetij in MSP bodo spremljanje izvajanja programa stalno neposredno zagotavljale službe Komisije in izvajalske agencije, ki se lahko pooblastijo za izvajanje delov programa. Komisija bo sestavila letno poročilo o spremljanju, v katerem bo preučila učinkovitost in uspešnost podprtih ukrepov v smislu finančnega izvajanja, rezultatov in, če je mogoče, učinkov, ter omogočila morebitne potrebne prilagoditve politike in prednostnih nalog financiranja. Učinkovitost se bo merila s skladnim sklopom kazalnikov.

Sklop programa za varnost hrane bo izveden s pomočjo neposrednega upravljanja, pri čemer bodo uporabljeni načini izvajanja, ki jih nudi finančna uredba, predvsem nepovratna sredstva in javna naročila. Neposredno upravljanje omogoča vzpostavitev neposrednih stikov z upravičenci/izvajalci, ki so neposredno vključeni v dejavnosti, ki služijo politikam Unije. Komisija zagotavlja neposredno spremljanje rezultatov financiranih ukrepov. Načini plačila financiranih ukrepov bodo prilagojeni tveganjem, ki se nanašajo na finančne transakcije. Za zagotovitev uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti kontrol Komisije bo strategija usmerjena k ravnotežju med predhodnimi in naknadnimi preverjanji.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Program se bo v glavnem izvajal v okviru neposrednega upravljanja ter predvsem uporabljal nepovratna sredstva, javna naročila in nagrade.

Možnost uporabe neposrednega upravljanja ostaja odprta, da se v polni meri izkoristi prožnost finančne uredbe iz leta 2018. Financiranje se lahko izvaja v obliki sporazumov o prispevkih, pri čemer ima ta metoda prednost pred dodelitvijo nepovratnih sredstev, npr. v sodelovanju z mednarodnimi organizacijami ali javnimi podjetji.

Možna je uporaba vseh načinov financiranja, vključno s poenostavljenimi oblikami nepovratnih sredstev (pavšalni zneski, stroški na enoto in financiranje po pavšalni stopnji) in financiranjem, ki ni povezano s stroški. To zagotavlja kar največjo prilagodljivost za čas trajanja programa.

Ta program združuje številne dejavnosti za podporo notranjemu trgu, konkurenčnosti podjetij, zlasti MSP, in evropski statistiki. Združuje izvajanje politik velikega števila služb Komisije, pri čemer zagotavlja sinergije pri izvrševanju proračuna za politike, povezane z delovanjem notranjega trga.

Posebna pravila za upravičenost do financiranja so omejena na minimum, da se zagotovi popolna neodvisnost razvoja medsektorskih ukrepov med izvajanjem programa. Posebne določbe so oblikovane samo, kadar to zahteva nadaljevanje obstoječih struktur financiranja z dokazano dodatno vrednostjo in učinkom.

Ta program je pobuda za združevanje izvajanja politik o vrsti vprašanj v zvezi z notranjim trgom, konkurenčnostjo, MSP in statistiko. Možnosti za vzpostavitev sinergij in razvoj medsektorskih pobud, ki so bile že prepoznane v oceni učinka, bodo nadalje razvite med pripravo in prvimi koraki izvajanja programa. Tako se zagotovi skladnost notranjih kontrol. Vzpostavljena bo ustrezna struktura upravljanja, ki zagotavlja sodelovanje med službami, udeleženimi pri izvajanju programa. Nameni se odražajo v medsektorski določitvi upravičenih ukrepov iz člena 8 programa.

Kadar program zagotavlja nadaljevanje tekočih ukrepov, predvidene načine izvajanja in notranje kontrole opredelijo službe, ki so trenutno pristojne za zadevne dejavnosti, kot je navedeno v nadaljevanju.

Dejavnosti, povezane s konkurenco, se bodo izvajale predvsem prek javnih naročil v okviru neposrednega upravljanja, zlasti za financiranje projektov informacijske tehnologije. To vključuje učinkovite postopke upravljanja informacijske tehnologije, ki dejavno vključujejo uporabnike sistemov. Cilj postopkov notranjih kontrol o odobritvi odhodkov je zagotoviti ustrezno obvladovanje tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij in naravo izplačil. Poleg tega sistem kontrol sestavljajo različni gradniki, kot so poročanje višjemu vodstvu, predhodno preverjanje s strani osrednje finančne skupine, notranji svetovalni odbor za javna naročila in pogodbe, naknadne kontrole ter revizije službe za notranjo revizijo in Evropskega računskega sodišča.

Za pogodbe/nepovratna sredstva na področju finančnih storitev, finančne stabilnosti in unije kapitalskih trgov se bo program izvajal v okviru neposrednega upravljanja. Vzpostavljena bo stalna povezava z delom na področju politik o finančnih storitvah,

ki je na posebnih področjih odvisno od rezultatov pogodb/nepovratnih sredstev, financiranih v okviru programa. Tak način upravljanja zagotavlja potrebno prožnost za prilagajanje programa dejanskim potrebam politike na področju, ki se pogosto spreminja.

Sklop programa za varnost hrane se osredotoča na dodelitev nepovratnih sredstev v glavnem državam članicam, predvidenih pa je tudi več pogodb o javnih naročilih.

Nepovratna sredstva bodo v glavnem dodeljena v podporo dejavnostim držav članic, nevladnim organizacijam, nacionalnim agencijam, univerzam itd. Obdobje izvajanja subvencioniranih dejavnosti in projektov traja od enega do treh let. Pogodbe o opravljanju storitev bodo sklenjene na področjih, kot so študije, zbiranje podatkov, pogodbe o ocenjevanju, pobude za usposabljanje, informacijske kampanje, storitve informacijske tehnologije in komunikacijske storitve, upravljanje zmogljivosti itd. Poleg tega se kupujejo antigeni in cepiva za obvladovanje izbruha bolezni živali.

Način upravljanja za zagotavljanje in izkazovanje statistike je centralno neposredno upravljanje s strani Komisije. S finančnega vidika se bo program izvajal z oddajo javnih naročil, predvsem na področjih statistike in storitev informacijske tehnologije, ter prek nepovratnih sredstev, v glavnem namenjenih nacionalnim statističnim organom. Uporabljali se bodo standardni načini plačevanja Evropske komisije. Večletna strategija kontrol, ki zajema celotno trajanje programa, bo vzpostavljena za zmanjšanje tveganj, povezanih s finančnimi transakcijami programa, na sprejemljivo raven ob upoštevanju stroškovne učinkovitosti programa. Strategija kontrol predvideva kombinacijo obveznih predhodnih kontrol z dopolnilnimi naknadnimi kontrolami.

Del programa, ki zadeva potrošniške politike, pravo gospodarskih družb, pogodbeno pravo in preprečevanje pranja denarja, se bo izvedel s pomočjo neposrednega upravljanja. Neposredno upravljanje omogoča spremljanje ciljev in izvajanja programa, ker omogoča večjo prožnost v zvezi s spremembami in prilagoditvami, vključno s tistimi pri finančnih odločitvah.

Dejavnosti javnega naročanja bo večinoma, vendar ne izključno, upravljal neposredno Komisija, saj to omogoča boljše prilagajanje potrebam politike in bo na primer omogočalo opravljanje pregledov skladnosti zakonodaje, študije in izvajanje nekaterih prednostnih dejavnosti Komisije.

Glavnino potrošniške politike in njenega cilja v okviru programa za enotni trg bo izvedla izvajalska agencija CHAFEA, predvsem prek nepovratnih sredstev, čeprav bodo možne tudi dejavnosti javnega naročanja. Tako se bo nadaljevala dosedanja praksa, ki se je izkazala za učinkovito.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Okvir notranjih kontrol temelji na izvajanju načel notranje kontrole Komisije, postopkih izbire najboljših projektov in njihovega prenosa v pravne instrumente, upravljanju projektov in pogodb skozi celotno projektno obdobje, predhodnih pregledih zahtevkov, vključno s prejetjem revizijskih potrdil, predhodnemu potrjevanju metodologij stroškov, naknadnih revizijah in popravkih ter ocenjevanju.

Dejavnosti na področju konkurence bodo v glavnem izvedene s pomočjo javnih naročil v okviru načina neposrednega upravljanja. Zato se povezana tveganja v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo štejejo za (zelo) majhna. V skladu z zahtevo iz finančne uredbe je eden od ciljev „strategije proračuna, usmerjenega v rezultate“, ki jo je pripravila Komisija, zagotoviti stroškovno učinkovitost pri oblikovanju in izvajanju sistemov upravljanja in kontrole, s katerimi se preprečujejo ali odkrivajo in popravljajo napake. Zato strategija kontrol upošteva večjo natančnost in pogostost na bolj tveganih področjih ter zagotavlja stroškovno učinkovitost.

Glavna tveganja za ukrepe na področju konkurence bi se nanašala na upravljanje projektov informacijske tehnologije, zlasti v zvezi z zamudami, prekoračitvami stroškov in splošnim upravljanjem. Številna tveganja so povezana s samo naravo teh projektov in se bodo zmanjševala s pomočjo ustreznega sistema za upravljanje projektov in poročanja o upravljanju projektov, vključno s poročili o tveganjih, ki se bodo po potrebi predložila višjemu vodstvu.

V zvezi s tem se bodo poročila o tveganjih (vključno z registrom tveganj in podpornim akcijskim načrtom za obravnavo tveganj, pregledi podatkov o uspešnosti dela, napredkom glede na časovni načrt projekta ter statusom končnih izsledkov projekta) uporabljala kot kritična gonilna sila, ki omogoča ustrezno obvladovanje tveganj in doseganje rezultatov projekta v skladu s specifikacijami.

Kontrola celotnega procesa financiranja, povezanega s finančnimi storitvami, bo potekala večplastno na operativni in finančni ravni v skladu s pravili iz finančne uredbe. Dodatna raven predhodnega operativnega in finančnega preverjanja bo potrebna za transakcije z večjim tveganjem. Dodatne kontrole upravičencev do programov nepovratnih sredstev na kraju samem bodo izvedene na podlagi analize tveganja. Načini plačevanja se bodo prilagajali vsakemu naročilu in ukrepu ter s tem zagotavljali pravo ravnotežje med potrebami po financiranju in zaščito finančnih interesov EU. Načini poročanja (glej točko 2.1) se bodo izvajali tako, da se preprečijo nepotrebne ponavljajoče se kontrole, in bodo osredotočeni na dejanske potrebe po spremljanju.

Trenutni okvir notranjih kontrol, ki se uporablja za notranji trg blaga in storitev, javno naročanje, nadzor trga, standardizacijo ter konkurenčnost podjetij in MSP, temelji na izvajanju načel notranje kontrole Komisije, postopkih izbire najboljših projektov in njihovega prenosa v pravne instrumente, upravljanju projektov in pogodb skozi celotno projektno obdobje, predhodnih pregledih zahtevkov, vključno s prejetjem revizijskih potrdil, predhodnemu potrjevanju metodologij stroškov, naknadnih revizijah in popravkih ter ocenjevanju.

Predvideno je, da bo proračun programa za konkurenčnost in MSP izvrševala izvajalska agencija.

Zapletena pravila o upravičenosti stroškov za nepovratna sredstva in relativno omejeno strokovno znanje nekaterih upravičencev (MSP) o finančnem poslovanju prinašajo večje tveganje nepravilno prijavljenih stroškov.

Glavno prepoznano tveganje se nanaša na napake pri evidentiranju upravičenih stroškov nepovratnih sredstev, predvsem v razdelku stroškov. Doslej so temeljili na dejanskih realnih stroških. Ko bo sprejeta nova finančna uredba, bodo odredbodajalci imeli možnost uporabiti pavšalne zneske in druga sredstva, ki bi morala zmanjšati napake ter tako povečati učinkovitost kontrol.

Dokumentacija, predložena z razpisi za zbiranje predlogov na področju konkurenčnosti in MSP, vsebuje podrobna navodila glede pravil o upravičenosti in predvsem glede najpogostejših napak v zvezi s stroški osebja. Upravičenci so pozvani, da že pri pripravi predloga zagotovijo dovolj podatkov o predvidenih stroških, ki bodo omogočili predhodno preverjanje in odkrivanje možnih napak ali nesporazumov ter po potrebi spremembe pri izvajanju ali prilagoditev sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev. To bo bistveno povečalo pravno varnost upravičencev in zmanjšalo tveganje napak.

Vzpostaviti bi bilo treba ravnovesje med povečanjem privlačnosti programa, ki zagotavlja financiranje za konkurenčnost in MSP, z zmanjševanjem bremena nadzora za upravičence (večje zaupanje in prevzemanje tveganja z večjo uporabo pavšalnih stopenj, pavšalnih zneskov in lestvic stroškov na enoto) na eni strani ter zagotavljanjem čim nižje stopnje, kolikor je to ustrezno izvedljivo, neodpravljenih napak na drugi strani.

Strategija naknadne revizije odhodkov v okviru programa bo temeljila na finančni reviziji transakcij, kot jo opredeljuje metoda vzorčenja po denarni enoti, v kombinaciji z vzorcem, ki temelji na analizi tveganj.

Za sklop za varnost hrane so izvajalci predvsem inštituti, laboratoriji, svetovalna podjetja in druga zasebna podjetja. Glavna tveganja so naslednja:

- tveganje neučinkovite ali negospodarne porabe dodeljenih sredstev, tako pri nepovratnih sredstvih (zapleteni postopki povračila dejanskih upravičenih stroškov ter omejene možnosti za preverjanje upravičenih stroškov pri pregledih dokumentacije) kot pri javnih naročilih (omejeno število ponudnikov iz gospodarstva z zahtevanim strokovnim znanjem pomeni, da ni zadostnih možnosti za primerjavo cen ponudb);
- tveganje za ugled Komisije, če se odkrijejo goljufije ali kazniva dejanja; zaradi precej velikega števila različnih izvajalcev in upravičencev, pri čemer ima vsak svoj kontrolni sistem, njihova velikost pa je pogosto precej majhna, sistemi notranjih kontrol tretjih strani ponujajo samo delna zagotovila.

Komisija je vzpostavila notranje postopke v zvezi z varnostjo hrane, katerih cilj je kritje zgoraj opredeljenih tveganj. Notranji postopki so v celoti usklajeni s finančno uredbo ter zajemajo ukrepe proti goljufijam in vidike stroškov in koristi. V tem okviru Komisija še naprej preučuje možnosti za izboljšanje upravljanja in učinkovitosti. Glavne značilnosti okvira kontrole so naslednje:

Varnost hrane – kontrole pred in med izvajanjem projektov:

– Uporabljajo se vzorci sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev in pogodb o javnih naročilih, ki jih je razvila Komisija. Zajemajo več določb o kontroli, kot so revizijska potrdila, finančna jamstva, revizije na kraju samem in preiskave urada OLAF. Pravila o upravičenosti stroškov se poenostavljajo, na primer z uporabo stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, prispevkov, ki niso povezani s stroški, ter drugih možnosti iz finančne uredbe. To bo zmanjšalo stroške kontrol, osredotočenost pa bo usmerjena na preverjanja in kontrole na področjih z visokim tveganjem.

– Vse osebe podpiše kodeks dobrega ravnanja javnih uslužbencev. Osebe, vključeno v izbirni postopek ali upravljanje sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev/pogodb, (poleg tega) podpiše izjavo o neobstoju navzkrižja interesov. Osebe se redno usposablja in uporablja mreže za izmenjavo dobrih praks.

– Tehnično izvajanje projekta se redno preverja z dokumentacijskimi pregledi na podlagi poročil izvajalca in upravičencev o tehničnem napredku; poleg tega so predvideni sestanki z izvajalci/upravičenci in obiski na kraju samem, odvisno od primera.

Varnost hrane – kontrole ob zaključku projekta:

Naknadne revizije za preverjanje upravičenosti zahtevkov za stroške se opravijo na kraju samem. Cilj teh kontrol je preprečiti, odkriti in popraviti materialne napake glede zakonitosti in pravilnosti finančnih transakcij. Za visoko stopnjo kontrole izbor upravičencev, ki jih je treba revidirati, predvideva združevanje izbora na podlagi tveganja z naključnim vzorčenjem in, kadar je to mogoče, usmerjanje pozornosti na operativne vidike v času revizije na kraju samem.

Sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev na področju statistike se bodo v glavnem sklepali z relativno nizkim številom nacionalnih statističnih organov. Uredba (ES) št. 223/2009 omogoča neposredno dodeljevanje nepovratnih sredstev navedenim organom. Stopnja tveganja, ki se nanaša na to populacijo upravičencev, je nizka. Pri kontrolah, izvedenih za sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki so sklenjeni v okviru evropskega statističnega programa 2013–2020, niso bila ugotovljena znatna tveganja. Ker so pomemben sestavni del sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev Eurostata stroški osebja, so bili v letu 2015 izvedeni ukrepi poenostavitve z uvedbo sheme stroškov na enoto (Sklep Komisije C(2014) 6332). Izvedene kontrole so potrdile predvidene učinke poenostavitve in zmanjšane ravni tveganj, povezanih s stroški osebja.

Glede transakcij javnih naročil na področju statistike letni naknadni pregledi kakovosti niso pokazali pomembnih težav. Revizije transakcij v upravljanju Eurostata, ki jih je opravilo Evropsko računsko, niso odkrile večjih težav. Revizija, ki jo je v letu 2016 opravila služba za notranjo revizijo Komisije, ni odkrila bistvenih tveganj. Potrjeno je bilo, da notranji kontrolni sistem Eurostata zagotavlja razumno zagotovilo glede cilja postopka javnega naročanja in finančnega upravljanja povezanih finančnih transakcij.

Pri izvajanju dejavnosti javnega naročanja na področju potrošnikov bi lahko obstajalo tveganje, da izvajalci napihnejo cene, predložijo več zahtevkov za ista sredstva ali fiktivne končne izsledke, ter tveganje za plagiatorstvo. Posebno pozornost bi bilo treba posvetiti obstoju morebitnih navzkrižij interesov osebja in spoštovanju poklicne skrivnosti.

Ta tveganja se zmanjšujejo s pomočjo okrepljene strategije za boj proti goljufijam, da se kar najbolj zmanjšajo tveganja goljufij v okviru izvajanja proračuna, pri čemer sodelujejo uslužbenci Komisije in zunanji strokovnjaki. V primeru javnih naročil se to izvaja tudi s pomočjo ozaveščanja vseh vključenih akterjev, tudi organizacijskih enot, o obravnavanju ponudnikov.

Opis sistema notranjih kontrol

Kontrolni sistem, načrtovan dejavnosti, povezane s potrošniki, v okviru prihodnjega programa, je nadaljevanje sedanjih kontrol.

Kontrolno strategijo sestavljajo različni gradniki:

- načrtovanje, ocenjevanje in izbira ponudb za zagotovitev, da se financirajo le najboljše ponudbe,
- sklenitev in spremljanje pogodbe: Za vse transakcije in postopke je potrebno predhodno preverjanje s strani pristojne službe za izvajanje politike.

Naknadne revizije se zagotovijo v sodelovanju z drugimi službami na podlagi sporazuma o ravni storitve.

Stroški kontrol za dejavnosti v zvezi s finančnimi storitvami znašajo približno 4,49 % plačil pristojne službe Komisije. Po pričakovanjih bo ta delež ostal stabilen ali pa se bo rahlo zmanjšal, če se bo v naslednjem programskem obdobju razširila uporaba poenostavljenega obračunavanja stroškov.

Če proračun v zvezi s potrošniško politiko izvršuje izvajalska agencija, se vzpostavi strategiji plačil in kontrol za preprečevanje/popravljanje napak in nepravilnosti, da se zmanjšajo stopnje napak in stroški kontrol. Neposredno upravljanje pomeni koncentracijo večjega števila ukrepov v enem središču, kar omogoča relativno nizke stroške kontrol, zlasti predhodnih kontrol. Agencija uporablja metodologijo kontrol, ki temelji na oceni tveganja, kar zagotovi stopnjo napak pod pragom (2 %). Takšne razmere so stabilne več let (glej letno poročilo o delu), sedanji trend pa se ne povečuje. Stabilni stroški kontrol (4 %) z razmerjem 1:5,6.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njo povezanih upravljanjih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Kar zadeva pričakovane stopnje napake, je na ravni zakonodajnih predlogov cilj stopnjo napake ohraniti pod pragom 2 %. O drugačnem pragu pomembnosti bi lahko razpravljali samo o vsakem primeru posebej v kontekstu zakonodajne razprave, zlasti kadar zakonodajni organ ne bi (v celoti) podprl predlaganih poenostavitev programa in/ali bi omejil nadzor, kar bi imelo posledice na pričakovano stopnjo napake. Zaradi tega bi bil nato potreben usklajeni nadzor.

Dejavnosti, povezane s politiko konkurence, se bodo izvajale v okviru cilja za notranji trg. Ob upoštevanju omejenega proračuna pristojne službe zaradi učinkovitosti uporabljajo centraliziran finančni krog, ki ima pomembno vlogo pri finančni podpori. Krog izpolnjuje temeljne zahteve finančne uredbe in omogoča odkrivanje in odpravljanje napak med postopkom transakcije.

Ocenjuje se, da bo strošek kontrol znašal 3–5 % skupnih odhodkov.

Cilj je stopnjo napake ohraniti pod pragom 2 %. Pričakovano tveganje napak ob zaključku je določeno na 0,5 %.

Elemente programa, ki zadevajo konkurenčnost podjetij in MSP, bo izvedla izvajalska agencija.

Stroškovno učinkovit notranji kontrolni sistem bo zagotavljal odgovorni odredbodajalec, od katerega se lahko pričakuje, da bo ohranjal tveganje napak na letni ravni in v času trajanja programa pod 2 %, ob tem pa je končni cilj ohraniti stopnjo preostalih napak pod 2 % ob zaključku večletnih programov, potem ko se upoštevajo finančne posledice vseh revizij, korektivnih ukrepov in ukrepov za vračilo.

Cilj naknadne revizije je zagotavljati pravično in zanesljivo predstavitev tveganja napak ter učinkovito in uspešno preučitev znakov goljufije. Predhodni pregledi predlogov pred podpisom sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev in pojasnitev pravil glede upravičenosti ne smejo bistveno podaljšati časa za sklenitev pogodbe.

Opravljenе bodo kontrole, da se določi reprezentativna povprečna stopnja napak, ki ne bodo odpravljene kljub usposabljanju, predhodnim pregledom in popravkom. Pooblaščenі odredbodajalci vsako leto poročajo o stroških in koristih kontrole, Komisija pa zakonodajnemu organu v okviru vmesnega pregleda poroča o dotedanji ravni neskladnosti.

Za elemente programa, ki zadevajo notranji trg blaga in storitev, javno naročanje, nadzor trga in standardizacijo, so stroški kontrol ocenjeni na 8–10 % skupnih izdatkov.

Ta visok strošek ravni kontrole se lahko pojasni z dejstvom, da se večina proračuna porabi v okviru javnih naročil in nepovratnih sredstev za manjše ukrepe, zaradi česar ni mogoče izkoristiti ekonomije obsega. Pristojne službe bodo kljub temu še naprej preučevale možnosti poenostavitve finančnih postopkov za zmanjšanje ravni kontrol ob ohranitvi ustrezne in zakonsko predpisane ravni.

Glede na izkušnje pri izvajanju cilja glede varnosti hrane v okviru predhodnega programa ter ob upoštevanju glavnih lastnosti zasnove novega programa se ocenjuje, da tveganja za izvajanje programa ostajajo sorazmerno stabilna. Ocenjuje se, da bo strošek kontrol znašal približno 4–6 % skupnih izdatkov. S kombinacijo nepovratnih sredstev in javnih naročil, predhodnih in naknadnih kontrol, dokumentacijskih pregledov in revizij na kraju samem se pričakuje, da bo količinsko opredeljiva povprečna stopnja preostalih napak ostala pod 2 %.

Cilj strategije kontrol za dejavnosti v okviru specifičnega cilja programa za statistiko je ohraniti tveganje neskladnosti pod pragom pomembnosti 2 %, kar je v skladu s standardnim količinskim pragom pomembnosti Evropske komisije. Sistem notranjih kontrol, vključno s stroški, se šteje za ustreznega za doseganje tega cilja. Zagotovljeno bo dopolnjevanje med obveznimi predhodnimi kontrolami in naknadnimi kontrolami, da se prepreči podvajanje prizadevanj in omogočijo stroškovno učinkovite kontrole. Eurostat meni, da bodo stroški vseh kontrol znašali približno 14 % proračuna programa. Na razmerje med stroški in učinkovitostjo v glavnem vpliva relativno omejena povprečna velikost transakcij za nepovratna sredstva in javna naročila, ki kljub temu zahteva zagotovitev celotnega niza kontrol.

Koristi kontrol (poleg skladnosti z regulativnimi določbami) vključujejo večjo stroškovno učinkovitost, odvratilne učinke, večjo učinkovitost in sistemske izboljšave.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Program bo izvajalo več generalnih direktorátov Komisije, pri čemer bo vsak uporabljal ukrepe za preprečevanje goljufij in nepravilnosti, ki so najustreznejši za področja politik v njihovi pristojnosti.

Glede neposrednega upravljanja Komisija sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi, da so finančni interesi Evropske unije zaščiteni s preventivnimi ukrepi proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim, z učinkovitim preverjanjem, ob odkritju nepravilnosti pa z izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.

Komisija ali njeni predstavniki in Računsko sodišče so pooblaščen za izvajanje revizij na podlagi dokumentov in na kraju samem pri vseh upravičencih do nepovratnih sredstev ter izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli sredstva Unije. Urad OLAF je pooblaščen za opravljanje pregledov in inšpekcij na kraju samem pri gospodarskih subjektih, ki jih tako financiranje neposredno ali posredno zadeva.

Komisija poleg tega izvaja vrsto ukrepov, kot so:

- sklepi, sporazumi in pogodbe, ki izhajajo iz financiranja izvajanja programa, s katerimi bosta Komisija, vključno z uradom OLAF, in Računsko sodišče izrecno pooblaščen za izvajanje revizij, pregledov na kraju samem in inšpekcijskih pregledov;

- preverjanje predlagateljev in ponudnikov glede na objavljena izločitvena merila na podlagi izjav ter sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev med ocenjevalno fazo razpisa za zbiranje predlogov/ponudb;

- poenostavitev pravil za upravičenost stroškov v skladu z določbami finančne uredbe;

- vsi zaposleni, ki so vključeni v upravljanje pogodb, ter revizorji in nadzorniki, ki preverjajo izjave upravičencev na kraju samem, se redno izobražujejo o vprašanjih, povezanih z goljufijami in nepravilnostmi.

Preprečevalni in zaščitni ukrepi na področju konkurence se osredotočajo na povečanje preglednosti sestankov upravljavcev in stikov z zainteresiranimi stranmi v skladu z najboljšimi praksami na področju javnega naročanja, vključno z uporabo orodij za elektronsko javno naročanje in elektronsko oddajo ponudb. Z ukrepi se bodo tudi preprečevala in odkrivala morebitna navzkrižja interesov.

Pri izvajanju programa, ki se nanaša na finančne storitve, se bodo upoštevala pravila za preprečevanje goljufij in nepravilnosti, določena v skladu z določbami finančne uredbe in ob upoštevanju ukrepov, predvidenih v novi veljavni strategiji Komisije za boj proti goljufijam (CAFS). Vsak GD, ki bo izvajal program, bo zagotovil izpolnjevanje zahtev strategije CAFS in svoje strategije za boj proti goljufijam ter povezanih skupnih smernic. Za ukrepe, ki so v pristojnosti OLAF, bo zagotavljal tudi stike z OLAF.

Za posebne ukrepe na področju finančnih storitev bodo vzpostavljene strožje predhodne in naknadne kontrole v zvezi s finančnimi storitvami, odvisno od tveganj goljufij, ki jih prinašajo. Poleg tega bo, kadar je to primerno, osebje, ki sodeluje pri finančnih transakcijah, pozvano, da se udeleži skupnih usposabljanj o boju proti goljufijam in usmerjenih usposabljanj, ki bodo po potrebi organizirana za obravnavo posebnih tveganj nekaterih ukrepov. Pozornost bo namenjena tudi ozaveščanju o etičnih zahtevah za osebje (na primer v zvezi z navzkrižjem interesov v postopkih javnega naročanja/dodeljevanja nepovratnih sredstev).

V okviru strategije Komisije za boj proti goljufijam (CAFS)¹⁰⁴ in s pomočjo urada OLAF v okviru posvetovanja in sodelovanja v mreži za preprečevanje in odkrivanje goljufij (FPDNet) urada OLAF je služba Komisije, pristojna za notranji trg blaga in storitev, javno naročanje, nadzor trga, standardizacijo ter konkurenčnost podjetij in MSP, razvila svojo strategijo za boj proti goljufijam (AFS), ki vključuje ukrepe za

104

COM(2011) 376, 24.6.2011.

preprečevanje in odkrivanje goljufij in nepravilnosti, tako notranjih kot pri upravičencih in pogodbenikih. Strategija AFS se redno posodablja.

Za boljšo ozaveščenost o goljufijah akcijski načrt strategije AFS predvideva ustrezno usposabljanje osebja in vodstva, letno oceno tveganja goljufij in sprotno posodabljanje seznama opozoril, ki se uporablja za bolj usmerjene predhodne kontrole, ki temeljijo na oceni tveganja.

Revizijski postopki in smernice za naknadne kontrole, ki temeljijo na oceni tveganja, se osredotočajo na morebitne primere goljufij in nepravilnosti. Ta strategija AFS je usklajena s standardi notranje kontrole, zlasti z oceno tveganja, ter s strategijami AFS drugih GD in subjektov, na katere so bila prenesena pooblastila.

Strategija za boj proti goljufijam pristojne službe za dejavnosti na notranjem trgu, povezane s fiskalno in davčno politiko, se osredotoča na krepitev kulture boja proti goljufijam s pomočjo dejavnosti ozaveščanja o morebitnih tveganjih goljufij in etičnem obnašanju osebja. Strategija obravnava tudi dejavno sodelovanje z uradom OLAF in vključevanje vidikov goljufij v cikel strateškega načrtovanja in načrtovanja programov GD.

Ker se bo program izvajal (večinoma) z javnim naročanjem, bo cilj 3 strategije za boj proti goljufijam (tj. „ozaveščanje o morebitnem nasprotju interesov pri odnosih z zunanjimi zainteresiranimi stranmi, kot so lobisti, ponudniki, pogodbeniki“) s poudarkom na (1) vzdrževanju evidenc stikov z lobisti, (2) centraliziranem upravljanju postopkov javnega naročanja in stikov s ponudniki ter (3) namenskem usposabljanju o stikih z lobisti še posebno pomemben za izvajanje programa. Obvezen pregled podatkov v sistemu za zgodnje odkrivanje in izključitev pred podelitvijo naročil (in izvedbo kakršnih koli finančnih transakcij) bo še bolj omejil morebitne goljufije in nepravilnosti.

Na področju evropske statistike obstajajo ali so predvideni številni preprečevalni in zaščitni ukrepi. Za vse finančne transakcije se opravijo obvezne predhodne kontrole. Dopolnilne naknadne kontrole se bodo izvedle z vzorčenjem. Po potrebi se izvedejo dodatne kontrole. Za nadzorovanje izbrane razpisne dokumentacije Eurostata je bil uveden odbor za trg.

Tveganja goljufij na področju informacijske tehnologije obravnava Eurostat s pomočjo dodatno okrepljenih in integriranih orodij informacijske tehnologije. Za sredstva se bodo izvajale izboljšane varnostne kontrole; zaupni podatki bodo preneseni v ločeno okolje informacijske tehnologije. Poleg tega bodo funkcije informacijske tehnologije, ki so povezane z verigo izkazovanja Eurostata, dodatno izboljšane s prenovo projekta verige izkazovanja.

Nadaljnji steber preprečevalnih in zaščitnih ukrepov Eurostata so informativna srečanja in usposabljanja. Elementi, ki so povezani z bojem proti goljufijam, so del vsakega usposabljanja, ki ga nudi Eurostat glede upravljanja finančnih transakcij. Poleg tega je višje vodstvo Eurostata redno obveščeno o vseh dejavnostih preprečevanja in odkrivanja goljufij, usposabljanje novincev pa vključuje srečanja, namenjena ozaveščanju; za izbrano osebje je zagotovljeno obvezno usposabljanje za boj proti goljufijam.

Služba Komisije, pristojna za potrošniško politiko, je strategijo za boj proti goljufijam odobrila aprila 2018. Svojo strategijo za boj proti goljufijam bo še naprej uporabljala v skladu s strategijo Komisije za boj proti goljufijam (CAFS), da se med

drugim zagotovi, da so notranje kontrole v zvezi z bojem proti goljufijam popolnoma usklajene z navedeno strategijo ter da je pristop k obvladovanju tveganj za goljufije usmerjen k opredeljevanju tveganih področij za goljufije in ustreznih odzivov.

Če se izvajanje zaupa izvajalski agenciji, se ocena tveganja osredotoča na izpostavljenost preostalemu tveganju, pri čemer se upoštevajo vsi ukrepi, ki so že bili sprejeti za ublažitev tveganja. Tveganja so ocenjena glede na posebnost programov, upravljanih z nepovratnimi sredstvi in javnimi naročili.

Ukrepi za odkrivanje in preprečevanje goljufij so načrtovani za neposredno upravljanje v okviru strateških ciljev, kot so:

- ohranjanje pogojev za učinkovito odkrivanje in preprečevanje tveganj goljufij; zagotavljanje ustrezne ravni ozavešanja osebja ter obstoj in izvajanje potrebnih kontrol in sistemov, ki so bistvenega pomena za kontrole preprečevanja in odkrivanja;
- izboljšanje osredotočenosti na goljufije v okviru obstoječih praks in postopkov (primeri, ki so bili ugotovljeni z oceno tveganj); zagotavljanje, da se morebitne goljufije upoštevajo pri oblikovanju in izvajanju finančnih in nefinančnih postopkov; zagotavljanje, da so tveganja goljufij izrecno zajeta v strategiji kontrol v okviru notranjih kontrol in v postopkih obvladovanja tveganja;
- sodelovanje z različnimi GD in institucijami; ohranjanje učinkovitega sodelovanja z uradom OLAF in mrežami Komisije za boj proti goljufijam;
- vzpostavitev in upoštevanje notranje politike, ki opredeljuje, kako se obravnavajo primeri, o katerih je obveščen urad OLAF.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelek večletnega finančnega okvira in predlagane nove odhodkovne proračunske vrstice

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	03.02 Program za enotni trg	dif./nedif. 105	držav Efte ¹⁰⁶	držav kandidatk ¹⁰⁷	tretjih držav	po členu [21(2)(b)] finančne uredbe
1	03.0101 – Upravna podpora	nedif.	DA	DA	NE	NE
1	03.0201 – Spodbujanje učinkovitosti notranjega trga	dif.	DA	NE	NE	NE
1	03.0202 – Izboljšanje konkurenčnosti podjetij, zlasti MSP, in podpiranje njihovega dostopa do trgov	dif.	DA	DA	NE	NE
1	03.0203 – Evropska standardizacija in mednarodni standardi računovodskega poročanja in revizije	dif.	NE	NE	NE	NE
1	03.0204 – Opolnomočenje potrošnikov in civilne družbe ter zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov in varnosti proizvodov, vključno s sodelovanjem končnih uporabnikov pri oblikovanju politike na področju finančnih storitev	dif.	DA	DA	NE	NE
1	03.0205 – Priprava in izkazovanje visokokakovostne statistike o Evropi	dif.	DA	NE	NE	NE
1	03.0206 – Prispevanje k visoki ravni zdravja in dobrobiti ljudi, živali in rastlin	dif.	NE	NE	NE	NE

¹⁰⁵ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

¹⁰⁶ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

¹⁰⁷ Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	03.02 Program za enotni trg
--	----------	------------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve za poslovanje (razdeljene glede na proračunske vrstice iz naslova 3.1)	obveznosti	(1)	531,452	539,655	548,003	556,537	565,309	574,383	581,042		3 896,382
	plačila	(2)	83,351	306,163	374,529	417,531	447,076	462,281	468,746	1 336,703	3 896,382
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev programa ¹⁰⁸	obveznosti = plačila	(3)	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457		192,198
Odobritve za sredstva programa SKUPAJ	obveznosti	=1+3	558,909	567,112	575,460	583,994	592,766	601,840	608,499		4 088,580
	plačila	=2+3	110,808	333,620	401,986	444,988	474,533	489,738	496,203	1 336,703	4 088,580

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	--------------------------

¹⁰⁸ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Človeški viri		213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630		1 507,832
Drugi upravni odhodki		6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311		44,177
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941		1 552,009

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Odobritve iz vseh RAZDELKOV večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	779,130	789,196	797,401	805,935	814,707	823,781	830,440		5 640,589
	plačila	331,028	555,704	623,927	666,929	696,474	711,679	718,144	1 336,703	5 640,589

3.2.2. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za upravne zadeve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
------	------	------	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630	1 507,832
Drugi upravni odhodki	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	44,177
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941	1 552,009

109 Odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	19,166
Drugi upravni odhodki	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	173,032
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	192,198

SKUPAJ	247,677	249,541	249,398	249,398	249,398	249,398	249,398	1 744,207
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

3.2.2.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

¹⁰⁹

Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
Sedež in predstavništva Komisije	1 383	1 395	1 394	1 394	1 394	1 394	1 394
Delegacije							
Raziskave							
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) – PU, LU, NNS, ZU in MSD¹¹⁰							
Razdelek 7							
Financirano iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	– na sedežu	210	212	212	212	212	212
	– na delegacijah						
Financirano iz sredstev programa 111	– na sedežu	37	37	37	37	37	37
	– na delegacijah						
Raziskave							
Drugo (navedite)							
SKUPAJ		1 630	1 644	1 643	1 643	1 643	1 643

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

¹¹⁰ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

¹¹¹ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.3. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☐ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- ☒ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Prispevek iz Švicarske konfederacije (ESTAT)	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,830
Sofinancirane odobritve SKUPAJ	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,830

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - (1) ☐ za lastna sredstva,
 - (2) ☐ za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice: ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice predloga/pobude ¹¹²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Člen							

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

[...]

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

[...]

¹¹²

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

PRILOGA K OCENI FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

Program za enotni trg
Okvirni proračun za obdobje po letu 2020

Specifični cilj	Nova PV	GD	Opis v sedanjem večletnem finančnem okviru	OKVIRNI PRORAČUN*
Notranji trg	03.020101	GROW	Delovanje in razvoj notranjega trga blaga in storitev	213.812.399
	03.020102	GROW	Orodja za upravljanje notranjega trga	29.100.000
	03.020103	TAXUD	Podpora regulativnemu delu TAXUD - Uresničevanje in razvoj notranjega trga	23.800.000
	03.020104	JUST	Pravo družb	7.000.000
	03.020105	COMP	Politika konkurence za močnejšo Unijo v digitalni dobi (nova dejavnost)	140.000.000
	03.020106	FISMA	Izvajanje in razvoj enotnega trga finančnih storitev	23.857.243
Notranji trg blaga in storitev SKUPAJ				437.569.642
Konkurenčnost in MSP	03.0202	GROW	COSME brez sklada InvestEU	1.000.000.000
Standardizacija	03.020301	GROW	Evropska standardizacija	159.600.000
	03.020302	FISMA	Standardi na področju računovodskega poročanja in revizije	60.910.500
Standardizacija SKUPAJ				220.510.500
Petrošniki	03.020401	JUST	Petrošniki	188.000.000
	03.020402	FISMA	Spodbujanje udeležbe petrošnikov in drugih končnih uporabnikov pri oblikovanju politik Unije na področju finančnih storitev	10.500.000
Petrošniki SKUPAJ				198.500.000
Statistika	03.0205	EUROSTAT	ESTAT	552.000.000
Zdravje ljudi, živali in rastlin	03.0206	SANTE	Prehranska veriga	1.680.000.000
PROGRAM ZA ENOTNI TRG SKUPAJ				4.088.580.142

* Vključno s proračunsko vrstico za upravno podporo in subvencije agencijam.